

ס פ ר

אלהל יצחק

חדושים על התורה

והוא מה שזיכני השי"ת לחדש בפרד"ס תוה"ק ומאמרי
 רז"ל והוצאתי לאורה ליקבה"ו לעשות נח"ר לפניו
 דוקא מבלי שום פניה. יה"ר שיהא מקובל
 ברצון לפניו ית"ש ויקויים בי מקרא
 שכתוב לא ימוש מפ"ך ומפי
 זרעך וגו' אכ"ר.

כלעני יצחק ב"ר אהרן חסון ק"ט

נ ד פ ס

פעיה"ק **ירושלם** תוכב"א

שנת ויזרע יצחק בארץ (תרצ"ט לס"ק)

בדפוס יהודה צמ"ס, „איתאח", מחנה יהודה, ירושלים.

לר"ה

ממעמקים קראחיק ה' כ' שמעב בקולו תהיינה
 אזניך קשובות לקול תחנוני, חמלא
 ר"ח ש'מעב ציקולי תהיינה שבת, ואפש"ל שרומ
 על יום ר"ה שחוקטין נשופר וכקול יולא ממעמקי
 הלב וע"ז אומרים ימבקשים מהש"ת שישמע
 ויקבל ברצון את קול תקיעתנו וז"ל ממעמקים
 קראחיק ה' כ' שמעב בקולי, ואמנם כשחל ר"ה
 בשבת שלא יש תקיעת שופר תהיינה אזנך קשובות
 לקול תחנוני דכיינו כהפלות וכהתנוות וע"כ רמז
 בר"ח שבת ועליו קאמר תהיינה אזנך קשובות
 לקול תחנוני כגם שלא יש תקיעת שופר.

כל העמים תקעו כף וגו' שאר המזמור אפשר
 לרמזו בק"ד במה שנודע שכתקיעות של
 ר"ה הם למתק הנצורות והדוניים גם השירים
 והזמירות ממחקים כדוניים וע"כ הלויים שהם
 גבורות לויים גימטי אלדים נלטוו לשיר ולזמר
 בניכמ"ק למתק גבורותיהם וז"ש כל העמים שהם
 ישראל תקעו כף גימטי הם מאה קולות שחוקעים
 בר"ה ואחריהם ברועו לאלדים תרועה גדולה
 והכל בקול רינה והטעם כי ה' עליון ק"ת נה"י
 שבהם חוקף הדוניים כנודע וזהו כי ה' עליון
 נורא מלך גדול על כל הארץ שגם המלכות שהיא
 דינא רפוא לריך למתקה יע"ז ידבר עמיב תחתנו
 ולחימים תחת רגליו כיון שנחמתקו הדוניים יבנעו
 אוב"ע ואין להם עוד שליטה על ישראל ונהיה
 בקנייט ושאלנים בארציק וזהו יבחר לנו את נחלחנו
 את גאין יעקב אשר אהב סלה והשרה בה שכינתו
 והכל הוא ע"ז שעלה אלדים בתרועה אלדים
 מדכ"ד נתעלתה ונהפדה למדכ"ד יזכו ה' שהוא
 רחמים בקול שופר וע"כ זמרו לאלדים זמרו
 וגו' הזכיר ה"פ זמרו כנגד חמשה גבורות למתקם
 ואז מלך אלדים על גוים יבכניע אותם ע"ז
 מדכ"ד ואלדים ישב על כסא קידשו הוא ירושלים
 עיכ"ק כמ"ש כי בחר ה' בלין חיוב למושב לו בני"א.

ליוה"כ

מה שוכנים שלא לומר קדיש ברכי בליל יוה"כ
 ולא בעולאי יוה"כ, לא ראותי במפי ז"ל
 טעם

יכודי היה בשופן נה"י למפרע יומתק כרמו
 כזה עפ"ד רבינו באר"י ז"ל בשער כגונות דרוש
 פורים שמרדכי הוא פטרס יסוד דאבא שוכנם
 בניוקי בעת דורמיטא דז"א ובפורים מחגלה לחין
 ינודע שהנוקף הוא כנגד נה"י דז"א וא"כ בתחילה
 היה כנגד נה"י דז"א אבל פתח ילא לחון וזהו
 דקדוק אומרי היה בשופן הנירה הוא בניוקי
 הנקראת שיטה היה דיקא אבל עתה נתגלה
 ובא"י בחוק, יא"ש כהו"כ.

איתא בפרקי ר"א אמרו ישראל למשכ כחוב
 אחד אומר זכור את יום השבת לקדשו
 וכתיב אחד אומר זכור את אשר עשה לך עמלק
 כיאך יתקיימו שניהם זה זכור חב זכור אמ"ל
 אינו דומה כוס של קונדיטון לכוס של חומץ זה
 כוס יזה כוס זה זכור לשמור ולקדש את יום
 השבת חב זכור לשמור להשמיד ולאבד ולכבוש
 זרעי של עמלק ע"כ. והוא תמיה דמה חלו ז"ז
 ואפש"ל עפ"י מ"ש רז"ל שעמלק בא על ישראל
 ברפידים שרפו יריבה מן החורב, עוד אמרו
 רז"ל שלא ניחני שבתות וי"ט לישראל חלא לפסיק
 בהם בתורה וזהו זכור את יום השבת לקדשו
 ע"ז עסק התורה, ובהו ישראל השני שמה שליוה
 כקצ"ה על זכירת עמלק כדי שזכרו סיבת ציאתו
 שהוא על בטיל תורה ויתמידו בעסק התורה וע"כ
 חמבו הרי כתיב זכור את יום השבת לקדשו
 ואנחנו עוסקים בתורה בשבתות וי"ט ולמה לריך
 שיזכרנו על זכירת עמלק וז"ל כיאך יתקיימו
 שניהם וע"כ אמ"ל אשה לא כמו שחשבתם שליווי
 זכירת עמלק בעצור בטיל תורה חלא להשמיד
 ולאבד זרעו של עמלק אבל זכור את יום השבת
 האמת אהבה שהוא לקדשו בעסק התורה וא"ש,
 והמשל שהביא מביט של קונדיטון בעצור שהתירה
 נמשלה לין כמ"ש כביאנו אל בית היין ואמרו
 רז"ל זה קינו ידוק.

אמרן רז"ל חייב איניש לבקומי בשוריא עד
 דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי
 ואפשר שזה רמז במ"ש צפי ילירי שליוף כו"כ
 צ"ה במאיר בחודש אדר הוא כה"י יולא מפי
 חוקרי לגפן עירכי ולשוריקה בניי תחנוני, שהוא
 מבוחר על ריבוי היין וכאמרו כיצם ביון לבשו
 וכ"י וליכא מיודי דלא רמיז באריותא.

נסיל בארעה טכיל, וכן הם הדברים הנאמרים בזה"ק
 קי' לו דליצ ע"א יז"ל אריו"ק הא חנינו פרצה
 דדמיו לשפון צבאי יומא מאי היא אר"ח אטיג
 דלדרשא הוא דחתי הכי הוא ידאי דהא צבאי
 יומא בשפיון חליא צבאי יומא פקיד מלכא ליהיב
 פתקון לקטורא ימקתימי דנין יאקהיים ליבנא
 ביבא מעלמא יכו' עכ"ד ז"ל, יכפי האמר יפין
 נוקת המזמר הנו' דכהיב ציב יבדת הי כל שפתי
 חלקיה יכו' אשר אמרו ללבונו נצור שפתי אתנו
 וכו' דכיינו המפטינים ימקטרגים עלינו יאהר
 שטשינו כל מלות כהג ולצקוף הצעת בערבה
 הרומזה להם ובטלנו איהם כנו' שייך שפיר לימר
 אח"כ המזמר הנו' דנר בעתו.

טעם מקחנר לזה, ולענין אפש"ל הטעם פסיי
 מה שנודע מהמקובלים ז"ל שהקדושים שאומרים
 צהפלה הם כמי קילס לעלות מעולם לעולם וקדוש
 הא' לעלות מעולם העשיה לעולם היצירה שהוא
 עולם המלאכים יודע שישראל ציוה"כ דומים
 למלאכים בטי"כ לונשים לבנים ומחטטפים לבנים
 ולרמוח לזה אין אומרים קדים ראשון של
 צרכו לעלות מעילב העשיה לעולם היצירה לומר
 שכבר אנו דומים למלאכים ויושבים בעולם
 היצירה ואין צריכים קולם לעלית וזה רמו דוקא
 להלכינ כלצנות צנוקת היום באדור וציליאתו
 אכל בכל שאר החפלות אומרים כל הקדושים
 כנהוג וז"פ, ופי' להרב צית הכפורת ז"ל מ"ש
 צזה ודוק.

לחנוכה

לשמיני עצרת

אמרו רז"ל שהיונים נזרי על ישראל שיבטלו
 שנת ומילה יר"ח, ולליד מה כעטס שלא
 נחרו לבטל מהם מכל החרי"ג מליה כ"א בני
 מלות הללו ונפרט מליה ר"ח שאינה כ"כ המורה
 כמי הבצח והמילב ימה איכפת להו להיונים הם
 יטשו ישראל ר"ח, ואפש"ל לענין טפיי מ"ש רז"ל
 צמוצ"ר פי' י"ד שהקצ"ה נתן לישראל פי' ימים
 טובים בשנת החמה וכן ז' ימי הפקה וחי ימי
 כהג ור"ה ויוכ"כ וחג שביעות וגי"ב שנתיה כרו
 עי' ע"ש, וכתבו המפי' ז"ל שפי' חלי בעי' יטי
 מכוניטים כח בעי' אומית ונודע שכל הי"ט הלויס
 צקביעות ר"ח וכי"ש אשר הקראו אוהם אח"כ
 כתיב ואם לא יקנטי ר"ח יאצד מהם שמית
 בי"ט, ערין מ"ש צוה"ק קי' לך לך דליג ט"ב
 וז"ל ת"ח לא שליטו שאר עמין על ישראל אלא
 כד בטילו מנייבו קיימא דא ומה בטילו מנייבו
 דלא אפרטן ולא אחגליין ופי' כתיב ויעזבי צניי
 את הי' וימכור אותם ציד סיקרא ויעזבו את הי'
 ממש עד דאחת דבורה ואחנודת לכל ישראל במלכ
 דא כדון אחנעו שנאיבון תחיתייכו יכו' ע"ש,
 ובזה יוצן הטעם שרזי היונים לבטל מישראל ג'
 מליה אלו נפרטוח שבה בשנת ור"ח דהיינו
 כמותדים שבה עי' וקנולתם להבניע בעי' אומות
 וגם המילה שקנולתה לאכנעא שגאיבון כנז"ל יבקצ"ה
 ברוב רחמוי וחקדיו ביטל מהשבהם הרעה וכושיע
 לעמו צהירו בצכות בני' מליה הנו'.
 הרב

בהפטרה (מ"א ח' ס"ה) ייטש שלמה את החג
 וכו' שבעת ימים ושבעת ימים י"ד יום לכאורה
 אומרו י"ד יום ללא לירך, וברב מליד ז"ל פי'
 שצא ללמדנו שהם רצופים, ולענין אפש"ל טפיי
 מ"ש רז"ל שאכלו ושחו ציוה"כ והיו דוחגים על
 כך ילאת צ"ק ונישרס שאין עליכס טון צזה
 אלא ארצא מליה טשו צשמחתם לש"ש צבנין
 ציהמ"ק, ועפי"ז צא הכהוב לרמוח לנו צאומרו
 י"ד יום לומר שצמו ששמחהם צזי ימי כהג מלוב
 קטצדי לקיים מ"ש ושמת צחגך כך הו' ימים
 שלפניהם הנה שאכלו ושחו ציוה"כ למליה חתשב
 וכולס שויס לטובה וע"כ כלל אותה צאומרו י"ד יוכ.
 גז. גז. **מה** שתקנו רז"ל לומר מזמור למגלה על
 השמינית צחג הקדוש כזה, ולכאורה
 נוקח המזמור הנו' נראה שאין צו שייכות לחג
 הזה, ואולם ראיחי למוכרח"פ ז"ל צקי מולכ"ה
 קיי' כ"ד קכ"צ שהציא משס רב כאי גאון ז"ל
 וז"ל ושאלתם לענין ערבה שחובניס אותה צקרקע
 מכו הכי חזינן בערבה דומה לשפחים וביא צאה
 לכפר עליכס מכאן ולכללה יתן צטפר סיכו חילי
 יש תקוה ומשמח דקדמינים אמרו חביטא אמאי
 משוס כל כלי יולר עליך לא יללה וכל לשון וגוי'
 משוס דעד כאן ציומין חלין השטן מקטרג וישראל
 ציומין חלין דנפשינ מלוח מצטלי ליה מכאן ולכללה
 כל שטח דיקוס עליוכו לא וכול לשלטאה ויבא

לשבועות

הרב בני"ש ז"ל דקדק בשם החג שקראו אותו רז"ל מלכת ובחירה לא נזכר כ"א חג השבועות יצואר שני טעמים ט"ו ע"ש, ולענין אפ"ל שהיא גסין מלכות כמ"ש זה יעלה בשמי ולפי שקבלנו ההורה בחג הקדוש הזה ועל ידכ נעשינו מלכים כמ"ש צו מלכים ומלוכו וגם מכלל מעלות ההורה שניתנה לאדם מלכות באומרים ז"ל צפי קיין בהורה ואמר עוד מאן מלכי רבנן יע"כ קראו שם החג מלכת לשון מלכות שזכינו ט"ו בהורה כח"ל, וע"כ בשתלימין החירה בחג הסוכות קירין ליום האחרון שנשלמה החירה צו שמינו מלכת לשון מלכות שזכינו למלכות ט"ו בהורה שהשלמנו, והטעם הזה של חג השבועות נכון ג"כ עפ"י הדרי ז"ל שבחג השבועות ממשיכין לז"ן כתר מלכות דהיינו מלכות של עולם העליון נעשית כתר למה שלמטה ממנה נידע, וא"כ שפיר נקרא החג מלכת לשון מלכות ט"ש הארה הגדולה הנשפעת צי.

איתא נמקי שבת דפ"ה ט"א וז"ל חמ"ר המא צר הנינא מ"ד כחפיה בעלי היער וגו' למה נמשלו ישראל לתפיה לומר לך מה תפיה זה פרו קודם לעלו אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע ע"כ ופ"י רש"י ז"ל פרו קודם לעלו שהנטח הפרח שמינו הפרו קודם לעלון, ואולם החוקי ז"ל כתבו וז"ל הקשה ר"ח הכי אהנו רואים שגדל כשאר אילנות ומפרש התפיה היינו אחרונ וריח אפיך בחפיהים מהרגמינן כריחא דאתרונא ואחרונ פרו קודם לעלו שדר צאלין משנה לשנה ואחרו שנה נשרין עליו של אשחקד ובאים עליה אחרים יהיו פרו קודם לאותה עליה אך תימא שמינא קרא בתפיה בעלי היער שנאמר על הקב"ה בדכתיב בן דודו בן בנימין וכו"ל לאתווי טפי קרא דוכיה אפיך בתפיהים עכ"ל, ולא זכיתי להבין למה נידדי מפי רש"י ז"ל שפי כפשוטו שהתפיה הפרח שמינו הפרו קודם לעלון וכמו שאנחנו רואים בחי' שנתחילה יולא הפרח הלצן והאדום ואח"כ יולאים העלון הירוקים לא כן באחרונ וכו"ל צי בתחילה יולאים העלון ואח"כ יולא הפרח, ואם כונה קושייתם שיש הרבה אילנות שפרו בלבן קודם לעלון כמו התפיה וזהו שדקדקי

בלשונם לומר הכי אהנו רואים שגדל כשאר אילנות זה אינו כ"כ קושיא לפי שהשמות יש צו חשיבות יותר מכל האילנות בריח ובטעם וג"כ פרו קודם לעלו וז"ל יותר ממה שנדחקו לפרשו על האחרונ ולבוליא אותו מפשטו, וגם פ"י פרו קודם לעלו על הפרו הנשאר משנה שעברה זה דוחק גדול, ועל מה שהקשו שפי כהפוח בעלי היער נאמר על הקב"ה, אפשר לתרן לענין צמה שנבין פשט הכתיב כהפוח בעלי היער בן דודו בן בנימין ופשוט שדודו הוא הקב"ה ובנימין הם ישראל וקשה איך דומה אותם ח"ו כמו עלי היער שאין בהם לא טעם ולא ריח וברי יש צמה וכמה לדיקים בישראל ואפי' ריקנים שבהם מלאים מלות כרמון ח"ו עלי היער הם אוב"ע שאין בהם לא טעם ולא ריח והפי כזה מבאר מ"ש מקודם סמך לו כשונה בין החוחים וגו' דהיינו על ישראל כשהם בגלות תחת יד אוב"ע ומלערים אותם כמו שושנה בין החוחים ועכ"ל הקב"ה לא עזב אותם והשרש שכינתו ית"ש עליהם וכמ"ש עמו חזכי בלרה ואזי הם דומים כמו התפוח בעלי היער שנראה יופיו והדרו במראה ובטעם וברוח לגבי עלי היער בן דודו שהוא הקב"ה כשהוא שורב בין בנימין שהם ישראל בגלותם בין האומות שע"י השראת שכינתו ית"ש עליהם הם עושים מלות ומע"ט ויולא ריחם הטוב לפני אוב"ע כמו חילן התפוח כשיהיה בעלי היער וכפ"י ישראל עלמם והקב"ה השורה עליהם נמשלו לתפוח וע"ז קאמר ר' חמא ב"ח ע"ה למה נמשלו ישראל לתפוח דוקא יותר משאר אילנות וע"ז השיב לפי שפרו קודם לעלו כפי רש"י ז"ל כן ישראל הקדימו נעשה לנשמע וא"ש ודוק, ועי' להרב בינה לעמים ז"ל דרוש מ"ב שהאריך בזה ע"ש.

חידושים על משניות

משנה כלאים פ"ט משנה יו"ד, התוכף חכיפה אחת אינה חיבור וכ"ו והשומטה בשבת פטור וכ"ו והשומטה בשבת חייב ע"כ, וע"ז הקשה רבנן תוספת חדשים ז"ל וז"ל וקשיא לי אמאי לא תנא בפשיטות ובשבת פטור ואם עשה צי ראשיה וכ"ו ובשבת חייב וכ"ו קאי על עשיה ולמה תנא לענין קריעה ולריכוס לפרש בקורע ע"מ לתפיר

שיוכרחו להמנות חנוכה גדולה על פסח אי,
 וזכו בעלמו הקדר שנקט נסיעה המלוי יותר תחילה
 דהיינו בשבת ובמנוחה ואולם הטומאה שיכיו רוב
 כלבד טמאים כמעט שלא ימלא ענין זה כלל כ"א
 באקראי נקט באחרונה וא"ש ודוק.

ר"ה פ"א מ"ב, בארבעה פרקים העולם נדון
 וכו' בר"ה כל באי עולם עוברים לפניו
 כבני מרון שנאמר היוצר יחד לבם המנין אל כל
 מעשיהם ע"כ. ופי' הר"ב ז"ל וז"ל ה"ך היוצר
 וכוח הקב"ה רואה יחד לבם ומנין אל כל
 מעשיהם שא"כ שטובים לפניו אחד אחד מ"מ
 כולם נסקרים בסקירה אחת עכ"ל, וכוח מכנהר
 ובחיי"ט ז"ל כתב משם ברמב"ם ז"ל וז"ל והגלה
 מזכ המאמר מצוהר כאשר תראה אבל הנקטר
 ענינו קשק מאד בלי ספק ע"כ כי האדם אי"א
 לליור שני הפכים בנושא אחד בזמן אחד שיצרו
 אי' אי' ויכיו נסקרים בסקירה אחת וכו' ע"כ,
 ולפני"ד אפ"ל בענין עפ"י מ"ש ברמב"ם ז"ל
 בפ"ג מבי תשובה ה"א ותו"ד הוא שאדם שרובו
 זכויות הוא לדיק ושרובו עונות הוא רשע וכן
 המדינה וכן כל העולם כולו, ופי' הלח"מ ז"ל
 שבתחילה דנין את האדם כל אחד ואחד בפרטות
 ואח"כ דנין כל מדינה ומדינה ואח"כ כל העולם
 וזה יועיל שאם נמלא רוב המדינה או רוב העולם
 זכויות הוא ניצל ומגין על המיעוט ועל היחיד
 שרובו עונות שאינו נשחת מיד אלא הקב"ה נפרע
 ממנו אם לא עשה תשובה ע"כ, וזה ודאי מלד
 רחמיו וחסדיו ית"ש שגם על האדם שנמלא רובו
 עונות אינו נפרע ממנו מיד עד שידן את המדינה
 בכללות ואח"כ כל העולם ואם ימלא רובו זכויות
 מאריך אפי' על אותו רשע אולי ישוב ואם לאו
 נפרע ממנו בפרטות, וזכו שביון בהנה באימרו
 עוברים לפניו כבני מרון ר"ל אי' אי' וכולם נסקרים
 בסקירה אחת ר"ל שרואה מעשיהם בכללות כל
 המדינה וכל העולם אחר שדן איתם אחד אחד
 וזה מצוהר בפקוק שאמר היוצר רואה יחד לבם
 המנין אל כל מעשיהם בכללות כז"ל.

רבז יע"ן ב' דקדוקים שיש לדקדק בלשון המשנה
 חדא למה דימכ בענין לבני מרון שהיל"ל
 עוברים לפניו אי' אי' בפירוש, ועוד שהראיה שמביא
 מהפ"י היא על ענין שנסקרים בסקירה אחת שלא
 נזכר במשנה כלל וזה דוחק, ואולם עפ"י יע"ן
 לפי

לחפור ול"ע עכ"ל, ואפשר לחרך לעני"ד דכתנא
 בא לשמועין רבישא דהשומטה בשבת חייב דלא
 חימא כיון דכונהו ליגלל מאיקוד כלאים כלבוש
 צי ויהיה השומטה בשבת פטור כיון דמלוה קטבד
 קמ"ל דאפ"י חייב יע"כ תנא השימטה ולא תנא
 בפשיטות ודוק.

משנה בכורים פ"ב מ"ז, דם מהלכי שמים
 וכו', ע"י להגאון החו"ט ז"ל שהקשה
 דמי קני ליה לתנא למיחני דם האדם בהדא
 וחירך דחני ליבוא פקוקא הכולל כל מיני האדם
 אפי' העכו"ם, והרב ראש"ל ז"ל הק' עליו מדברי
 התיב"ט ז"ל דהאדם כולל אפי' עכו"ם ע"כ, ולפני"ד
 אפשר לחרך דברי התנא דקחני דם מהלכי שמים
 דהיינו אדם החי שמחלך על רגליו לאפוקי דם
 המח דפליג ביה ר"ש בפ"ו דמכשירין וק"ל דאינו
 מכשיר ויח"ל לתנא למיחני מילתא דאחיה אליבא
 דכ"ע דהיינו דם אדם החי וע"כ נקט דם מהלכי
 שמים ודוק.

משנה פסחים פ"ב מ"ג, נכרו שכלוב את
 ישראל על חמלי אחר הפסח מותר בהנאה
 וכו' ופי' הר"ב ז"ל וז"ל דכיון דמטא זמניה ולא
 פרעיה ולא הוי מחיבך גיבניה דנרשות של נכרי
 הוא איגלאי מילתא למפרע דמשטה שכהיינו אללו
 הוי דידיה עכ"ל, מצוהר וז"ל מדבריו אלו דמירי
 שקניעות זמן הפרעין היה אחר הפסח ואפ"י
 מותר בהנאה מטעם דאיגלאי מילתא למפרע וכו'
 דאלת"כ לא היה לריך לזכ הטעם וזה פשוט
 בדברי הר"ב ז"ל, ומזה תמיכה לי על הגאון
 החו"ט ז"ל שנסתפק ברעת הר"ב ז"ל אי ק"ל
 ברעת הרמב"ם ז"ל אי ברעת הרמב"ם ז"ל והטור
 ז"ל והקשה עליו שהי"ל לפרש ומדקתם ולא פירש
 סברתי דקניעות זמן אחר הפסח קאמר דאי לא
 ק"ל הכי הי"ל לפרש דלא ליחיי למיעט ולחקל
 עכ"ל, ולעני"ד דברי הר"ב ז"ל מצוהרים כז"ל
 ואין צהם ספק ודוק.

שם פ"ך מ"ג, אימתי מביא הגיגה עמו וכו'
 כתב הרב חו"ט ז"ל וז"ל לא ידענא
 אמאי שני קודרוב דרובא ע"כ, ולעני"ד אפ"ל
 הטעם לפי שדרך התנא לחפוס בתחילה דבר במלוי
 יותר וע"כ נקט ברישא תחילה בחול שרוב השנים
 יארע בחול, ובטהרה ג"כ שהוא ברוב השנים
 ואח"כ ובמיעוט שאינו מלוי כ"כ כ"א בזמן היוקר
 (יב)

ליצם אשת הכשר כיון שהוא פקול לכן נקט שפיר
 זוקק את אשת אחיו דיקא שאף המיזר יכול ליצם
 אם מה אחיו הכשר, וצוה א"ש קדר המשנה
 שבתחילה נקט בת ישראל לממזר שהכשר חולץ
 איתא ועתה נא ללמדנו רבותא שגם הממזר חולץ
 או מיצם בשמת הכשר, והגם שהתוקף ז"ל כחצי
 דמתניתין דלעיל דהו"א כששניהם ממזרים לרבותא
 נקטו כן וכ"ה דהר"מ לבו לומר דהו"א דוקא
 כשהכשר חולץ כן נלטי"ד ודוק.

ש פ"ב מ"י, מילתא או שהלכה בפניו ישאלה
 מפני שהוא צ"ד וכו' ופ"י הר"ב ז"ל וז"ל
 כלומר מילתא או חליצה לא עשה חכם זה ביחודי
 משום דק"ל חליצה ומילתא צ"י וצ"י לא תשידי
 אבל כתר נדרים ביחוד מומחה עכ"ל, וההוי"ט
 ז"ל הקשה עליו מהר"ס שאמרו שם דלמא לאשמועינן
 דאין מילתא פחות מגי וע"כ ראה להגיע בדברי
 הר"ב ז"ל ולא עלתה לו ולבסוף הניחו בלי"ע ע"ש,
 ולעני"ד דברי הר"ב ז"ל מבוארים ודקדק לנקוט
 בלשונו מה שהוא חליצה דהלכתא וכמקנה הש"ס
 ביבמות דמילתא צ"י וצ"י וכו"כ טור בפ"ק דקנה דרין
 ח"ש משום דק"ל חליצה ומילתא צ"י וצ"י ר"ל
 כמילתא דקליק מניה צ"י והחליצה צ"י ולא ח"ש לקחה
 מחניחין דכ"ה דהנ"ל מפני שהוא צ"י לאשמועינן
 דמילתא צ"י וכמ"ש בש"ס כיון שאינו הלכה והוא ר"ל
 בלשונו ק"ל שהוא חליצה דהלכתא וכמקנה הש"ס ודוק

כתובות פ"ב מ"ט, אמ"ר זכריה בן הקלצ
 וכו' ראיתי להרב חוקפוט חדשים

ז"ל שדקשה משם מהרש"ה ז"ל וכו' לא הוב
 בירושלים מחצותה או מערה אחת והיכן היתה
 מערת לדיקה וא"כ הוה נאמן במנו וכו' והיאך
 אפשר שלא יהיה כן בירושלים עכ"ל, ולעני"ד אפשר
 לתרץ דלעולם בירושלים הוה הרבה מערות ומחצות
 וכל הכהנות שהיו שם חליצין צ"י לקולא אבל ר"י
 זכריה בן הקלצ ששנעט שלא זזה ידו מהוך ידה
 צוה הפסיד על עצמו שלא יוכל לחלות צוה שצרכה
 למחצותה כיון שהוא צעלמו אומר שלא זזה ידו
 מחוך ידה ולא היתה במחצותה ועם שלא כאמנו
 אותו לפי שאין אדם נאמן ע"י עצמו מיכה כבר
 שויה עליה חתיכה דאיקירא צ"י שהפסיד חלות
 במחצותה והוה נאמן במנו כמשפ"י הר"ב ז"ל
 אבל מפני החשד כיון שהוא על עצמו אקרו אותה
 עליו כמו המפיד על השנויה שהיא טבורה עם

שכ"ה

לפי שהאדם חס על ממונו ואפי' שמיכר את
 לאנו בליטרוכו כמ"ש ע"ד המשל של רעוא הנורא
 ופי"ו רב"ן אצב הוערה מילי ואצ"י דאר"י חושבנא
 אבל עכ"ז אינו מכה אותה מכה מזה אלא חס
 עליה, כן ממש בקצ"ה חס על האדם ואינו
 נומר דיני עד שידון את כל המדינה ואת כל
 העולם כח"ל ח"א עיננים לפניו צ"י מרן דיקא
 שבעליהם חס עליהם ויגם שדן איתא ח"י ח"י ח"י
 וקיקרם נפקיה ארתעם כללות המדינה או העולם
 וצוה א"ש כראיה שבבית מפי הי"ל יחד לצ"י ידוק.

סוכה פ"ד מ"ב, לולב ז' כולד י"ט כ"ה של
 חג שחל להיות בשבת וכו' בתווי"ט ז"ל
 כצ"ה משם הר"ן ז"ל צפ"ד דר"ה ח"ל וא"ת
 ומ"ש בני גזרינן ומ"ש מילכ דלא גזרינן שח"ה
 יעביר חנוק או אחמל צרכי"ד וי"ל דכ"ה שאני לפי
 שהכל טרודין צ"י ולא מדבר חד להצריה משא"כ
 צמילה עכ"ל, ולעני"ד אכפ"ל הכ"ה בלא גזרו
 צמילה לפי דנפק"ג מצוים כשמיני ימול אפילו
 בשבת יי"ה"ה דצ"י וא"י גזרינן שלא ימול בשבת
 כ"ה יעביר חנוק וכו' א"כ מיעקרא דרשת וצ"י
 מכ"כ מכל העולם וכן אמת שאמרו רז"ל צמ"י
 יבמות ד"ל שיש כח ציד חכמים לעקור דבר מן
 ההורס בשוא"ת אבל לא צמ"י דמיעקרא מכל
 העולם לגמרי וע"כ לא גזרו צמילה ודוק.

יבמות פ"ב מ"ה, מי שיש לו אה ע"מ זוקק
 את אשת אחיו ליצום וכו' כתב הרב
 תווי"ט ז"ל וז"ל אשת אחיו לכאורה כול"ל אשתו
 דכה"ג שיש לו אה חנן ש"מ דאיי"ו צעלל אשה
 וכן לקמן באשת אביו כול"ל באשתו עכ"ד ז"ל,
 ולעני"ד אפשר לשון חננא עפ"י דהתוקף ז"ל
 שה"ד בתווי"ט ז"ל שבתחלה משנתנו זאת ח"ל
 דמתניתין דלעיל צ"י ישראל לנחין וממזר דחוללת
 לא שמתנו דהו"א כששניהם ממזרים אבל כשאהיו
 כמת כשר אין אחיו עומד זוקק אשתו קמ"ל עכ"ל,
 וכפ"י משנתנו איירי בשמת הכשר ואחיו כממזר
 זוקק את אשתו ליצום וע"כ כששנה מי שיש לו
 אה ע"מ ואפי' ממזר שהוא חי והכשר מת הוכרח
 לומר זוקק את אשת אחיו דכ"י ככשר שכממזר
 ייצם אותה ואילו נקט זוקק את אשתו כמ"ש
 בתווי"ט ז"ל הוה אפשר להצין שהכשר זוקק את
 אשת הממזר אם עת הממזר ליצם אותה הכשר
 וכ"י"ו טו"ס לומר שאם היה צ"י"ד אין לממזר

שהיא נאמן בעדותי לא ישארה מפני החשד ודוק.
ב"ק פ"ד מ"ט, מקרי לשו"ת יכ"ו ונכסו תחת
 הבעלים מיעד משלם נ"ש וחם משלם ח"ג, כתב
 הרב ראש"ל ז"ל ח"ל הא דהקדום מועד לתם
 ולא חנא על הקדר בתחילה תם ואח"כ מועד
 צני טעמא עב"ל, ואשש"ל לעני"ד הטעם עפ"י
 מ"ט רש"י ז"ל והנמוק"י ז"ל דמיירו גדלא עבדו
 שמירה כלל, וע"כ דקדק החנא ישניה בלשונו
 לטניח בתחילה מיעד משלם נ"ש שמוה מיכח דלא
 עבדו שמירה כלל דאי עבדו שמירה פחותה אמאי
 לא פליג ר"י כמו דפליג בקיפא שהמועד פטור
 ודוק, שו"ר לה"י תו"ח ז"ל שפי" כנ"ז משם כרמ"ז
 ז"ל ושו"ס שבינותי לדעת עליון.

ב"ק פ"ה מ"ג, הכנים שורו וכ"ו וננחו שורו
 של בעה"ב או שנשכו כלב, כתב הרב
 חווי"ט ז"ל ח"ל תמיכה לו דנרפ"ג דיקינן תרתי
 ליל הוחלק צמים או שלקה בתרסיס וככא לא
 דיקינן וכ"ו ע"ש שלא חירן ע"ז, ולעני"ד אשש"ל
 עפ"י מאי דק"ל בשלהו פ"ז לא יגדל אדם את
 הכלב אח"כ הוה קשור בשלשלת וא"כ הוכרח
 החנא פה ללמדנו דאם נשכו כלבו של בעה"ב
 פטור דקד"ח שיביה חייב כיון דאין לו רשות
 לגדל את הכלב קמ"ל דפטור יע"כ לא הקשה
 צ"ס תרתי ל"ל כולטול, ומה שהוכרח לשנות
 וננחו שירו של בעה"ב הוא משום קיפא שאם
 ננח הוא שורו של בעה"ב חייב ח"פ ודוק.

ב"מ פ"ד מ"ג, כילד משך היומני פירות וכ"ו
 רש"א כל שהכסף צידו ידו על העלוונה
 עיין צפ"י הר"ב ז"ל ומה שהאריך החווי"ט ז"ל
 להשיג עליו והפליג לומר שהצריחה הטעמו וכ"ו
 עש"ב, ואחר המח"ר מכ"ח לעני"ד אינו רואה
 כ"כ שלוחת על הר"ב ז"ל בפירושו בדברי ר"ש
 ז"ל שהרי הרמב"ם ז"ל בפירוש המשנה פירש דברי
 ר"ש ז"ל בפירוש הר"ב ז"ל מתם רק שלא פסק
 בלבה כמותו אלא כשהצית מושכר למוכר שניהם
 אינם יכולים לחזור דק"ל דת"ק מודה בזה וכלכח
 כת"ק וכן הרמ"ק ז"ל בהלכות, אבל הר"ב ז"ל
 ק"ל דת"ק קבר בכל איפן שניהם יכולים לחזור
 אפי' צית המושכרת דליכא טעמא דנשרפי חטיף
 וכ"ו והטעם לזה כיון דאית ליה דרב הקדא כשם
 שתקנו משיכה למוכרין כך תקנו משיכה בלקוחות
 וכרי תס דכתקנת משיכה במוכרין דוקא נקחלקה

טענת נשרפו חטיף וכ"ו כיון דאם יתיקרו נרשתי
 יתיקרו טרח ומליל אי"ב די לנו בזה יאש"ה תקנו
 משיכה בלקוחות דלא פלוג אי"ב ה"ה צבית המושכרת
 וכלכח כת"ק יע"כ פסק דשניהם יכולים לחזר
 והגם דגבי תקנת משיכה בלקוחות איכא טעמא
 עיד דכ"ס כי מוקמת לחזרה גמי ברשות ליקח
 מקר נפשיה המוכר יטרח ומליל וכמי שפי רש"י
 ז"ל אבל אינו מוכרח כ"כ דבלא"ה איכא טעמא
 דאם יתיקרו יכ"ו כנ"ל, ימה שהקשה החווי"ט
 ז"ל מהנמ"ר שאמרה איכא צנייכו דרב הקדא
 ור"ש לית ליה דרב הקדא יוכל כר"ב ז"ל לפרש
 ככונה דלית ליה דר"ש דכ"ל נווני חקנו משיכה
 ללקוחות ככתמיות דברי רב הקדא אלא יש איפן
 דאחד משיכה אינו יכול לחזור אפי' בלא משיכה
 וכיינו צבית המושכרת כמו שפי בתחילה דברי
 ר"ש דאמילתיס דת"ק קאי, באופן דדברי כר"ב
 ז"ל נכונים בטעמם צלו שום קחורה מהש"ס כגם
 שפסק שלו נגד כל הפוסקי פ"ז וכל לומר גברא
 הגברא קרמית, ואינו תמיכה מהרב חווי"ט ז"ל
 שלא זכר שר לפירוש הרמב"ם ז"ל במשנה ז'
 כדרכו דרביק ודיק.

ב"מ פ"ד מ"ח, ה"י חומשין כן וכ"ו הנהנה ס"ב
 פרוטב מן ההקדש מוסקיף חומש, פי רש"י
 ז"ל ור"ב ז"ל הכונה בשוגג דחייב קרבן וחומש,
 וע"ז כתב החווי"ט ז"ל ח"ל ולא ידעתי אמאי
 הולרכו לפרש שחייב קרבן וטוד דלפ"ז קשה למה
 לא פירשו כמו כן לקמן בהגוזל שחייב קרבן יכ"ו
 ומיהו בזה י"ל דאינו חייב אשם גזילות עד שיכבש
 לשקר עב"ל, וע"ז כתב הרב ראש"ל ז"ל ח"ל
 דברי הגאון בזה ל"ע טוצח דכ"ה צהריח קתני
 הגוזל ונשבע לו מוסקיף חומש הרי דבלא שנויה
 אפי' חומש לא מחייב וכ"ו ק"ל כמצואר צכמה
 דוכתינן וא"כ אין חילוק בין חומש לאשם גזילות
 טכ"ד ז"ל, ולעני"ד אפשר לדחיק וליכב דברי הגאון
 ז"ל דכונתי לחלק בין הגוזל לנהנה מן ההקדש
 בזה האופן דהגוזל יש צידו צ' עינית מין הגזל
 ועין השצופה לשקר וע"כ לריך לחקן את שניהם
 החומש מכפר על הגזל וכאשם לכפר על השנויה
 וזה קצרה שצריך שניהם אפי' על שו"פ וע"כ לא
 הולרכו רש"י ור"ב לפרש צו כלום לא כן הנהנה
 מן ההקדש אין צידו אלא מן אחד וביה לך
 לטעית ולומר שאם נהנה בש"פ די לו בחומש

זמה שחייבה החורב קרבן היוני זנכנה יוחר
מש"פ וע"כ הילרכי לפרש שגם צזה חייב קרבן
וחימש, וזכו כינת בגאין בלומרו דאינו חייב אשם
גזילית עד שישנע לשקר ור"ל שהקרבן לכפר על
השנועה ולא הולרכי רש"י ובר"צ ז"ל לפרשו לא
כן זנכנה מן ההקדש ודוק.

ב"ב פ"ה מ"ג, הניכר את החמור מנר את
הקיה מנר את הפרה לא מנר את זנכ,
התיי"ט ז"ל דקדק למה בחמור קרי כזן בשם
עלמי ואילו צפרה לא קרי ליה עגל שהוא שם
עלמו, וייבז שזא החנא לכטיר על שם קיה שיש
טעם בשם זה וכמ"ש בגמרא שמכלך אתה שיחה
נאה ע"ש, ולעני"ד אפש"ל הטעם עפ"י הש"ס
דבטורות על משנת המשכים לתוך עדרו וראה את
הבבכירות מניקות וכו' שנראה משם שאפשר להיות
מרחמת ומניקה בן חנרטה, ולפי"ז כנא זא החנא
לאשמוטיין רבותא בחמור ורביה"ה צפרה וע"כ
בחמור לא אמר בני חנא קיה קתם לומר שאפי
שאיני צרי שהוא בנו אפי"ה מכיר, ונפרה נקט
זניה לומר שאפי צרור לנו שהוא זניה ודאי וכי
נד לומר צרא כרעא דאמיב ונכלל במנר הפרה
ואפי"ה אינו מכור וע"כ שיגה זלשונו ודוק.

שבועות פ"א מ"א, ידיעות בטומאה שחיס
שכן ארבע, כתב הרב הויר"ט ז"ל
וז"ל אבל מה שהקשו בחוס' גבי מראות נגעים
ליתני לכולכו דדמיין אהדדי צטולכ ויורד ותירלו
דליהא גדלי דלות ע"כ לא כבייחתי קישיתם דכא
ככא נמי אגרינן דכתיבין בהדדי עכ"ל, ואפשר
לויבז לעני"ד דהתיס' ז"ל קודם שהקבו קישיא זו
החזו ח"ל צטעמא דכתיבי גבי הדדי קני כדאמר
במק' נדרים ואל"ה גבי מראות נגעים וכו' ע"ש,
וא"כ על כמות הזו דצטעמא דכתיבי גבי הדדי
קני חנא קישיתם על נכון דגבי מראות נגעים
ליתני כולכו דדמיין אהדדי צקרבן עולכ ויורד
כיין דמבזאר צנדרים דבחד טעמא קני וע"ז תירלו
דליתיב גדלי דלות וא"ש ודוק.

שבועות פ"ד מ"א, אמר לשנים וכו' או שכיב
אחד מהם קרוב או פקול כרי אלו
פטורים, כתב הויר"ט ז"ל משם בחוס' ז"ל וז"ל
אע"ג דכבר שמענו דאין נוכגים אלא צראויין
לכעיד אילטרין למיתני כנא דאפי אס יש גי עדים
וכשנים כשרים פטורים דעדות שנבלה מקלחה

צטלה כולכ ע"כ, ורחיחי לכרז הוספת חדשים
ז"ל שהביא משם מהרש"ח ז"ל וז"ל וקשה דזכ
דלא כמאן דלר"י שם צמנית צממון קיים בעדות
בשאר ולרבי ק"ל דוקא כשנכתונו להעיד גם כעידו
צב"ד כדכתב הויר"ט בשם החוס' שם וכאן
עדין לא באו להעיד עכ"ל, ולא זכיתי להבין
קושיותו זאת שהרי כתבי בר"צ וברמב"ם ז"ל הטעם
שאם הכידוכו לא היתה עדותן מועלת לו כלום
וא"כ אפי' דהשתא עדין לא כעידו ולא נפקלו
כיון דצטיין צראויין להעיד ואלו אס כעידו לא
חועיל עדותן מטעם עדות שנבלה מקלחה וכו'
ע"כ פטורים ושפיר אחיה אליבא דרבי ודברי
החוס' ז"ל צרורים לעני"ד, רק מה שק"ק על
פירושם זה לשון המשנה והצרייתה אמר לשנים
ולפי"ד היל"ל אמר לגי או יאמר אמר לעדים קתם
אבל אומרו אמר לשנים ואתה לאשמועינן על כגי
כעיקר חקר וז"ל צדוחק ודוק.

אבות פ"ג, ר' אומר אחיובי דרך ישרה שיצור
לו האדם כל שהיא חפארת לעושיה
ותפארת לו מן האדם, אפש"ל צס"ד צהקי משפ"י
צקי נזר ילחק כונת מאמרה ז"ל גדול הוכנה
מיגיעו יוחר מיר"ש וכו' והוא שיש צי קוגים
צלדיקים כא' שהוא יר"ש ולא פסוק גינקה מסומיה
ונכנה מאחרים, וכ"כ הוא יר"ש ג"כ אבל אינו
לומד חמיד אלא יגע צמלאכה ומאבד איזב זמן
לכהפרנס מיגיעו וכיכ ק"ד שהא' שטוק צתורה
חמיד גדול מכבי וע"ז קאמר שאינו כן אלא גדול
הנכנה מיגיעו יוחר מיר"ש לפי שכתוב צו אשריך
וציב לך אשריך צעובי"ז שאינו מחניף לשום אדם
וככל מאשרים אותו וצוב לך לעובי"צ לא כן
הקוג הא', וז"ש רבינו הקדוש פה אחיובי דרך
ישרה שיצור לו האדם מכבי דרכים כנז"ל אס
לעסוק צתורה חמיד ויהפרנס מאחרים או לצטל
קלת זמן מכחורב וליהנות מיגיעו וע"ז השיב
שיצור לו הדרך כבי שהיא חפארת לעושיה ותפארת
לו ג"כ מן האדם שאינו מכביד על שום אדם
וככל מפארים אותו.

אבות פ"ג, עקביא בן מהללאל אומר וכו' מה
שדקדקו המפי"ז"ל ככפל הדברים שנחחילוב
קתם מאין צאת וכו' והדר מפרש מאין צאת
מטיפה קרוחה וכו', אפש"ל לעני"ד ששלים הזה
קיים ע"ש החורה כונת הוכיח את עמיתך ופירשו
כמפי

בנים אחס להיא וכוני שקראכ אחיה ואס כביכול ומה נקח מוקר גדול להדבק בו יה"ש שחיבב אותנו עד במדריגה הזו ודוק.

אבות פ"ד ר' לויטס איש יבנה אימר מאד

מאד כיו שפל ריח בפני כל אדם שתקית אנוש רימה ע"כ, הקיצי מצואר באומרו שתקות אנוש רימה וכי מי יקרב שיביה רימה ואדרבה כל אדם מקיב שיביה בתדריגת הלידיקים שהריייה חינה שולטת בהם, והמפי ז"ל כל אחד לדרכו פנה בציאור זה, ולענין אפש"ל שכנה כל אדם משתדל חמוד לכשלים צריאיתו ומקיב להרבות את צשרו ולעזנו וזה טוב הוא אם מכין לפצודת השי"ח אבל יבא לו חק מלך אחר שמרצה צשר מרצה רימה וע"כ בא בהנא ע"ה והמליח לנו חרופה לזכ וכיא מזה הטובה בתכלית שאסיה עלמו כצשר כמיש רז"ל ע"פ יבא כל צשר ועי"ז הקצ"כ מכלס לו מכמיד שאף צשרו ישכין לצטח ולא תשליט צו רימה במיתו אפ"ו שברכ צשרו, וז"ש מאד מאד כיו שפל רוח כך כצשר צטובה יתירה וזה יושיל לך בצבור שתקות אנוש מה שמקוב כל אדם להרבות גופו ולהרבות את צשרו קיפו להיות רימה וכהרופה כזאת חועיל לך להכלל ממנה וה"כ רדוף אהריב עד קלה כאחרון ולז"א מאד מאד ודוק.

אהלות פ"ו מ"ז, כלים שחתה הפרח טבורים

וכו כהצ כר"צ ז"ל ככא איירי בטמוד העומד צרכ"ר או צנינה יטומאה הרהיו וכו' ע"ש וכחצ עליו החווי"ט ז"ל וז"ל יתימה זכא לפיל בטמוד העומד צחוך כבוך ומערה אמרין דבוקעת ועולה וכו' ופשיטא דכוך מקורה וכן מערה וכו' ע"ש שכניה בל"ט, ואפשר ליבב לפני"ד שכולרך כר"צ ז"ל לומר דאיירי צעימד צרכ"ר או צנינה כוא משוכ סיפא דקתני הטימאה וכלים שחתה הפרח אם יש שם פותח טפח טמאין ואס לאו טבורים ואס מייני טעומד במקוט מקורה כשאין בפרח פותח טפח למה יהיו הכלים שחתויו טבורים וברי הקרוי שלמעלה מאהיל עליכם ועל כטומאה וע"כ הוכרח כר"צ ז"ל לומר דכולה מחתיחין איירי בטומד צרכ"ר או צנינה שאין צבס אהל למעלה וא"ש ודוק.

טהרות פ"ט מ"ט. נמלא כנג המטען טהיר

נמלא במטען כנג טמא, בחווי"ט ז"ל תמה דמיש נמלא במטען מנמלא כנג כש"כ, ולא

המפי ז"ל שנחילה לריך להוכיח בלשון נקחר וצרמו דוקא וזהו הוכח בלשון נקחר ואס לא חועיל אז חוכיח צציאור ולנוכח וכן עשה בהנא הקדוש הוכ צחחילה אמר צרמו ובלשון נקחר מאין באח ולאן אהה הולך ילפני מי אהה עתיד ליתן דין והצנן ואח"כ ציאר בפירוש מטיפה קרוחה ולמקום עפר וכו' וצוה לימד איתנו קדר בתוכה ופירוש פקוק הוכח חוכיח כנז' ודוק.

אבות פ"ג, חגיבין ישראל שנקראו בנים למקום

חיבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום שנאמר בנים אחס לה"א ע"כ, ולי"ד חדא לל"ד מה כוקיף במ"ש חיבה יתירה שנקראו בנים והיא היא שאמר צחחילה, ועוד לריך להבין מה פ"י אומרו נודעת להם, ועוד למה כציא פקוק בנים אחס לה"א שהוא צפי ראח ולא כציא פקוק צני צכירי ישראל שפ"י שמות הקידס לו, ואפש"ל כק"ד צכקי מ"ש במדרש חזית חז"ל שאל רשצ"י אח ר"א צרוי"ס אמ"ל אפשר ששמעת מאכין מכו צטורה שטורה לו אמו אמ"ל כן אמ"ל היאך אמ"ל משל למלך שהיתה לו בת יחידה וכיב מחבבה ציותר מדאיו וכיב קירא אחס צתי לא זו מחבבה עד שקראה אחותי ולא זו מחבבה עד שקראה אחי כך כיב הקצ"כ מחבב יותר מדאיו אח ישראל וקראן צתי כה"ד שמעו צת וראי ולא זו מחבבן עד שקראן אחותי שנאמר פיהמי לי אחותי רעיתי ולא זו מחבבן עד שקראן אחי שנאמר הקשיבו אחי עמי ולאומי אחי כאזינו ולאמי כחיב טמד רשצ"י ונשקו על ראשו ואמ"ל אילו לא באחי אלא לשמוע כטעם כזה מפוך די טכ"ל, וא"כ לפי"ז מלינו שיש מעלות לישראל יותר מהמעלה שנקראו בנים והם שנקראו אחיה ואס כביכול וזהו שרלה לרמוז רע"ק ע"כ והוא שנודע מ"ש רז"ל אומרים מקלת שצחו של אדם צפניו וכולו שלא צפניו וא"כ פקוק צני צבורי ישראל שנאמר לפרעם שלא צפני ישראל נוכל לומר שזכו השצח וכהיבנה שנקראו בנים ולא יש חיבב יתירה אבל פקוק בנים אחס לה"א נאמר לישראל עלמס וזהו מקלת הכצח לפי שהוא צפניו אבל יש מעלות יותר מזה שהם אחות ואס, וז"א חגיבין ישראל שנקראו בנים למקום ולא תחשוב שזכו כחיבב דוקא אלא חיבב יתירה מה צמה שנודעת להם דיקא דכיינו צפניו שנאמר

זכר שר שהראש זיל ציאר זה בפירוש חז"ל ולא חייסין סמא היי במטען יהעלבו עמו לפי כשנתן כוחים בגלי להעניחם לנג אה היה שרן לפניו בגלי היה ריאהי אבל כשנמלא במטען אנו חושש סמא מתחילה היה שם קידם שהעלה לנג עכ"ל, וא"כ פליאה נשגבה על הגאון ז"ל בתמיכה זו ומכה זה רלה לקיים הגורקא של התיקפתא ע"ש, וטוד אפשר לחזק לעני"ד דכשנמלא בנג לא נאמר שהיה במטען חקידם בעבור שהנג עלול לירד בו שרלים מהמירוצים והעיפות הפורחים יהיה כמו חזקה עם הספק וע"כ במטען טבור לא כן כשנמלא במטען הספק שקיל וע"כ בנג סמא ודוק.

טהרות פ"י ת"ז. בזולף את הציר נמלא שרן בראשונה כולן טמאים וכו' נחב החו"ט ז"ל חז"ל יזריך לי עיון דהא קחמא קתני וכו' לא בדיק ולא כיסה חימא לאחר שמילאה נפל בה והאי בלבד תהיה טמאה עכ"ל, ונפלאהי ג"כ מתמיהתי זאת שהרי הראש ז"ל נרגש מזה וציאר ח"ל ואין לומר דלאחר שהעלה החצית מן הציר נפל בה שרן שהרי החצית ואם נפל בה השרן עמנה עד שהעלה החצית ואם נפל בה השרן משכה שמילא החצית עד שהעלה היא שלא יראבו ניפל ע"כ, יא"כ פלא גדול על הגאון ז"ל דכל רז לא הניק ליה שנעלה ממנו דברי הראש ז"ל כללי, יראיהי להרצ חיקפת חדשים ז"ל שרלה לחרן קיפית החו"ט ז"ל בעבור דהספק מזמן לזמן לא אמרינן כאן נמלא כאן היתה ע"כ, והוא כו"פ דפז"ח, רק ק"ל על הטיקרי הזה ממשתתני זאת עלמה דתן אימתי בזמן שהיא בודק ולא מכסה וכו' דאימיר בהליכתו נפל השרן בחצית והא הכא דהספק מזמן לזמן ועכ"ז אמרני שהוא טהור ולי"ט.

חידושים על הש"ס

מסכת ברכות (ד"כ)

ג' מתנות טיבית נתן הקב"ה לישראל וכולם ע"י יסירין והם תורה, וא"י, ועיכ"כ. וכולם דריש לכו מקראי ע"ש, אפשר לרמוז כג' הכוזב צ"י כי נר מליה ותורה אור ודרך חיים חוכחית מוסר וכוח כי נר מליה היינו דירת א"י שהיא מלוח דאורייתא כמ"ש וישנתם צה, ותורה

אור כפשטה דהיינו טסק החורה. ודרך חיים היינו עוכ"כ שהיא חיים ללזיים יכולם יזכה האדם בהם ע"י חובצות מוסר ורמו חוכחות שנים מוסר אחד היינו שלשה כנגד ג' הכוזב ודוק.

ברכות ד"ט ע"כ אמר"י בריה דר"ש בן פזי מאה ושלש פרשיות אמר דוד ולא אמר כלליה עד שראה במפלתן של רשעים שנאמר יחמי חטאים מן הארץ וכו' ברבי נפשו את הי כלליה עכ"ל אפשר לפרש בטעם מאה ושלש ל"פ ולא יותר עפ"י דזו"ק חרומה דקס"ו ע"כ חז"ל אור דא אחליל במאחזן ישעיה עלמין דאינון גיזין בקטרא דכבוא אור ואחפשט בכלהו תחות כורקיא עלאה טמירא שריין אינין עילמיה מקטרא דכבוא ימינא תלת מאה ועשר אינון, מאחזן ושבע בקטרא דימינא מאה ותלת אינון בקטרא דשמאלא ואינין תלת מאה ועשר וכו' ע"ש, ופי' מהרש"י ז"ל חז"ל זהו קוד ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו מנחה גימטי ק"ג הביא לו מנחה מלד שמאל והשיב לו עשו יש לי רב שאפי' אותם ר"ז שהם מלד ימין עם ק"ג של לד שמאל הכל יש לי מכה הקטרוג, השיב שלמה בשמו יתי להנחיל איובי יש אפי' אותם ק"ג שהם מלד שמאל יומחקו עם ר"ז שהם מלד ימין וינחלו איתם ארכבו יתי ומכה ק"ג של שמאל ילא עגל שעולה ק"ג ולכן אמר משה לאהרן קח לך עגל יכו' למחק אותם בלד ימין עכ"ל, ובזה יובן דכשנאמר דוד הע"ה ק"ג מזמורים ומיחק איתם שמלד שמאל אזי הכניע החטאים והרשעים ואמר כללוייה וא"ש ידוק.

מסכת שבת (ד"ג ע"ב)

תוס' ד"כ רש"י נרס וכו' יעל המדרש קשה לר"י דאלה דברי הבתים קאי אמה שכתוב לזעלה עכ"ל, ולעני"ד אפשר לחרן דכתיבה מכוונת כחצה החורה אלה דברי הבתים לפקול את הראשונים שהם החוכחות שישראל תמיד יכוו עושים רש"מ ולא יחילו עליהם הקללות ודוק.

שם דקכ"ח ע"כ אמר מר אה היתה לריכה לנר חברה מולקת לה את הנר פשיטא לא לריכה בקומא מכו דחימא כיון דלא חזיא אקור קמ"ל אחובי מיתבא דע"ה קבא אי איכא מידי חברה חזיא ועבדה לי ע"כ, לכאורה קשה ל"ל טעמא

טעמא דמיתבא דעהה חיפיק לה דלריכיס לנר לילדה שא"א שתלד בחושך וכן ראייתו לכמ"א ז"ל בשו"ע או"ח ק"ו ש"ל שהקשה קישיא זו וכניח צ"ע, ואנכי כדל למדתי חינוך לזה מלשון הרמב"ם ז"ל פ"ב מהלכות שבת ה"א וז"ל הולדת כשכורעת לילד ה"כ בסכנת נפשות ומחללין עליה את השבת קוראין לה חכמה ממקום למקום ומוחכים את הטבור וקיסרים איתו ואם היתה לריכה לנר צטעה שכיח לועקת צהצליה מדליקין נח את הנר ואפי"ו היחה קומא מפני שדעתה מחישבת עליה בנר ואעפ"י שאינה רואה וכו' עכ"ל, ולל"ד בונת אומרו צטעה שכיח לועקת צהצליה מכ הכונה בזה כרי צחחילכ כתב צטעה שכורעת לילד אצל נודע שרוב הנשים יצוהו להם חבלים קודם הלידה באיזה שעות ויש באיזה ימים ג"כ ואזוי אינו זמן הלידה ממש והמילדת לא הוכל לעשות לה שום דבר רק יושבת ומלפס עד שיצואו לה חבלים קשים שתלד בהם אצל קודם לכן אינה לריכיס לנר ועכ"ז קאמנר בגמרא שמדליקין לה את הנר ליתובי דעתה ופשוט שהוא בזמן שקבעו חכמים ז"ל לחלל עליה את השבת וכו' שדקדק הרמב"ם ז"ל בלשונו הזכר בצאמרו צחחילכה כשכורעת לילד כיינו צטעת הלידה ממש ואח"כ אמר ואם היתה לריכה לנר צטעה שכיח לועקת צהצליה ר"ל קודם הלידה כז"ל ואזוי אין לריכיס לנר ואפי"ו מדליקין לה את הנר לישב דעתה ובזה נהרלה קושית כמ"א ז"ל על כש"ס ואפשר שרמב"ם ז"ל מכה בקושיא הזאת כולרך לחלק ולבאר דבריו כז"ל ודוק.

מסכת ערובין (ד"ג ע"ב)

ח"ר שתי שנים ומחלה וחלקו צ"ש וצ"כ אם טוב לאדם שלא נברא משנברא והבקימו שטוב לאדם שלא נברא, וראייתו להרב יערוח דנש ז"ל דע"ה ע"ד שהקשה על מאמר זה דהדבר זר ח"ו דיש חקרין צחק הצורח שברא אדם לריק ויותר טוב היה שלא נברא וכו' וזה תואר בעל השלימות שכל מעשיו צשלימות ובונה כטוב כאמתו וכמוטיל לכטיב ואיך ח"ו נוחס לצורח שפעל וטעה דבר שטוב היה שלא פעלו וא"כ אין תמים פעולו ח"ו וח"ו לכעלות על לבנו ומחשבחנו כלל וכדחק לתרץ זה עש"ד, ולטנ"ד אפשר לתרץ עפ"י

משפ"י הרב המלצים ז"ל צפי וירא אלדים את כל אשר עשה וכנה טוב מאד וכוא עפ"י מ"ש כרמב"ם ז"ל צמו"ג שהביב נגד דהם אחד שמונה מקפר רעות העולם ושרעיה רבי מטיבניה"י שזה מפני שהאדם יביט על איש אחד מאיפי העולם כאילו הוא לבדו ממלא בעולמו ויהיב סנדרא לרעיו ואם היה רואה שהוא צעל בערך המליאיה הכללי ושרע הנמלא לקחת הוא ולירך הכי"י ובהפקד הכללי לא היה טיטן זה וטפי"ז ידוק מ"ש בבאבר ראב"י כי את כל אשר עשה ראב"י שכיח טוב מאד וכו' עש"כ וא"כ גם צריאח האדם היה צטעיר כטוב הכללי שישתלמו על ידו כל העולמית אצל לאדם עלמו צפרטות טוב היה שלא יצרח לפי שטלול לחטוא ולכהקלקל יותר ממה שמהקן כמו שאנחנו רואים צהיש וכו' שדקדקי כז"ל בנבונס הזכר בצאמרו נוח לו לאדם ר"ל לערך עלמו צפרטייה לא בן לערך כללית בצריאה הוא טיב מאד ומעשיו ית"ש צתכלית בשלימות ידוק.

מסכת ר"ה (דט"ז ע"ב)

תניא צש"א שלש נחות ליום כדין אחת של לדיקים גמורים ואחת של רשעים גמורים ואחת של צינונים, לדיקים גמורים נכהצום ונההמיה לאלתר לחיי עולם, רשעים גמורים נכהצום ונההמיה לאלתר לגיבנם וכו' צינונים יורדים לגיבנם ימלפסין ועולון ובכ"א מפס כלפי חסד וכו' בידי טביד ר"א אומר כובשו שנאמר יכבוש עונותיו, רי"ס צר חינוא אומר נושא שנאמר נושא עין ועובר על פשע, חנא דבי רי"ש מצטיר ראשון ראשון וכן היא המדב ופי' רש"י ז"ל כובש את כף המאזנים של זכות ומכרעין את הטוניה, יכבוש עונותיו וברעו צו, נושא מגביה כף מאזנים של עון מצטיר ראשון ראשון עון שנראבונים כבלים לתהם לכף מצטירו ושימטו שאם היו מחלכ על מחלה כיון שחקר אחד מכן יברעו בזכיות וכך הוא המדב עכ"ל, ולכאורה יש לחמוכ שכרי אמרו רז"ל כל באומר הקצ"ה וחתרן יותרו חיי ואיך פיכה ענינים האלו צין למ"ד מגביה כף כטיייה צין למ"ד נושא כף בזכיות צין למ"ד מצטיר ראשון ראשון הכל הוא וויתור ושלא משורת הדין, גם לל"ד צמאי פליגי בני אמוראי שכל אחד אומר טעם לעלמו וכתכלית הוא אחד ומאי נ"מ אם נישא

יטא או כונס או משניה, יאפשי' לעניד שהכל
 היא על ג' הדין וכיושר מנלו שים וייתור והיא
 צבקי מ"ש ברב בינה לטחוס ז"ל דרום ק"ג וז"ל
 כי כאשר היה מחמד האל יתי אלל גמיל ופכר
 המלות שלא לבס' בלבד על כללית המליות בעלמה
 אבל ירבה מיד להטיב על הפרטים יהענינים
 הקיצנים איתם ממניס בינים בן הייבנו אהנו
 להקיקף ילהצנין אלל העצירה כי העבריון לא
 יכיה רז"י לטיגס בלבד על כללית העין עלמו אלל
 גם על כל פרט ופרט כנלוי אליו והמחוסק
 עמו שרת הדין ונתנת להענס עליכס וכמחמד
 כמאור ע"ה דברי עונות נצרו מני פשעיו אתה
 תכפרם כחוקה שאמרו לא שדדין כך אלל שהשטה
 לרובה לכך כי יש מוני עונות ופשעים אשר הם
 מלד ע"הם חילי ניתנו לכפרה אלל שמלד דברים
 אחרים המתיקסם חליהם יחייב העיגס וזהו דברי
 עינות הענינים והדברים הגלויים ומלטרפים אל
 העינות חלי הם מה שגברו מני ואני מחורא
 מהם כגון מפני השטה או מפני המקוס או מלד
 ככונה וכ"ל אלל כי חילס הפשעים בלמס אפי' יהיו
 חמורים בגדר פשטס כבר היה מקיס שאתה יחברך
 שפך כפי גודל הקדך תכפרם והעציר עליכס
 עכ"ל, יצוה נבא אל הביאור כי כשרואה הקב"ה
 כבינינים שים להם מחלה פינות ומחלה זכויות
 ורולה צריב רחמיו לזכותי עפיה"ד ר"א אמר
 שמכניד כף הזכויות ע"י שיחפש בליתם כזכויות
 חילי ימלא חיה זכות שהצדעים שלו והקיצנים
 חילי יגדילי חיתי הזכות ויכניד הכף של הזכויות
 ואח"כ בא ריחם בר חנינא לומר שאפילו לא
 ימלא בזכויות חיה זכות שים לו פדטים טובים
 להכריע הכף עכ"ל יש תקנה אחרת לחפש בפדטי
 העיניה חילי ימלא חיה עון שפדטיו טובים ויש
 לו התגלות וצוה יגפיה הכף של העונות וזהו
 נושא עין ואח"כ באו תנא דבי ריש לומר שאפי'
 לא ימלא לא זה ולא זה יש תקנה שמעציר עון
 כראשון וזה עפיה"ד אפי' במלכותא דארעא שטון
 כראשון ניתן לימחל רק יתרו בו שלא ישנה עוד
 ח"ש צ"ה מטכ בלפי הקד והכל עפ"י כיושר
 והמשפט האלהי ודוק.

מסכת חעניית (ד"ל ע"ג)

לא היו י"ט לישראל כט"ו באב וכו"כ בשלמא

ויה"כ משום דאית ציה קליחא ומחילה וכו'
 אלא ט"ו באב מאי היא אר"י אמר שמואל יום
 שהיתרו השבטים לבא זצ"ו וכתבו החוקי' וז"ל
 פירוש דהיינו יו"ט עכ"ל, ולכאורה חינו מוצן
 מה חידשו לנו. צוה ומכ כונחם, ילעני"ד כונחם
 היא לפי שהמטה אמרה שהיו י"ט וגם היו צנות
 ורשלים וולחית לכרמים לבקש זיווגם ולשלח תפרש
 טעם הש"ס שאמר יום שהותרו השבטים וכו'
 לקיבת יליאח הבנות כיון שהותרו השבטים לבא
 זצ"ו ע"כ ולא לבקש זיווגם וע"ז כתבו החוקי'
 דזה חינו, אלא טעם הש"ס לענין שהיו י"ט דוקא
 וכוכרה להם זה מילוחתם ביוכ"כ ג"כ דלא שייך
 טעם חנו' ודוק.

מ"ק (דכ"ח)

ראיתי להביג מארי דאהרין בא"ח זל"ל בסקה"ק
 העלומות לב ח"ד ק"י ל"ב כשאל על
 מאמר רז"ל במס' מ"ק דכ"ח אמר רבא בני חיי
 ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלל במלוא תליא
 מילתא ע"כ שלפ"ז אם אחד נולד במזל עני לריך
 שכל ימיו יהיו מכאיבים עד יום מיתו ואם במזל
 עשיר יהיה בן כל ימיו וכן צננים והא חזינון
 עניים שנתעשרו ועשירים שהענו, וכן חשוכי צנים
 שאחר שנים רבות תלד אשתו והדבר לריך ביאור
 ע"כ ועש"צ שדחק לישב זה, ולעני"ד אפשי"ל
 שהמלות בעלמס יש בכס כמה סינויים יש שכולו
 מלד החקד ואז יהיו כל ימיו טובים ויש שכולו
 מלד הגנורות ויהיו כל ימיו בהפך ויש שהוא
 משיחף מהחוי"ג ואז יהיה חנו ימיו טובים או
 רובם או מיעוטם כפי שפיטת המזל והחקדים
 שבו וצוה ח"ש ודוק.

מס' בתובות (ד"ט ע"א)

תוס' צד"ה חזקה וכו', הכא משמע דלא אמרינן
 מנו במקום חזקה ולרצין אמרינן ולי"ע
 דבעיא היא בפ"ק דב"ב ולא אוסשוטא עכ"ל,
 ואפשר לתרן לעני"ד דמ"ש פה דטעמא דרי"מ משום
 חזקה כיינו לפי הק"ד אבל לפי המקנהא דטעמא
 דרי"מ משום מודכ בשטר שכתבו ח"ל לקיומו זה
 כטעם מספיק לכל החלוקות צין לפסולי עדות
 צין

מי שכיב נשוי די נשים לרמח בעלם טונב כנוי ודוק.

קדושין (רל ט"ג)

אמר הקנייב נרלתי ילכיר נרלתי לו חורב חבלון, אפסיל בטעם שחורב מנפח לילכיר עפיד בארמי זיל שכולכיר וכפטיא כס מכשמרים של בגנורות וכגנורות כס שיך בזיא ועיר גנוק קייב חיר וכזרין רמזים נאותות ריב שנשם כנודע, וכפייז תיבת חורב היא אותיות חיר ריב שכם בגנורות נשורשם ועיר מנפח לילכיר שכול תשמרי בגנורות כזיל, וכנכ חורב גומטי חריאל וכשחוקיף עליכם שתי מלות כרלשות שכם ירלכ ואכנכ כרמזים נאותות ריב אז יכיב גומטי חריג כללות מיט ומלית ועל ידס מחיוד כשיית כללותו ריב צריב צדיר כנודע.

מסכת ב"ב (דמיל ט"ה)

תוס' דייב כמאן כריי קשב לרשביא וכר משמע דלא צפי מחאכ צפניו וכיונו דלא כריי וכר עייש, ולא זכתי לכנין דנריכס דכא לפול דטיל עיאל כשאמר רבא אמר רב נחמן מחאכ שלא צפניו כויא מחאכ ואיחיביב מר דריי וחריץ פלכ טובכ קמיל ולפולס קיל לריי דמחאכ שלא צפניו כויא מחאכ וקיבלכ רבא מיניב ופקס כלכחא ככי כמציאר שס ואייב מכו שאמרו כאן כחוקי זיל וכיונו דלא כריי ונדחקו לתרן דקצר טוחיב כחדא ופליג עליב כחדא וכעא לליע.

מסכת מנחות (זליד ט"ה)

תוס' דייב קמיכב שלא נחרצכ בשחוטין תימא ותחרצכ בשחוטין בקיז מתנופכ שנחמשטכ כחוצרין ונחרצכ בשחוטין עכיל, ואפיל לפניד עפיי מיט שס בגמרי ותחרצכ חנופכ כחוצרין קיז מקמיכב וכרימשוס דלא אפשר וכר עייש וצכ לא אפשר עוד לומר חחרצכ קמיכב בשחוטין בקיז מחנופכ כנוי דשאני חנופכ נחמשטכ כחוצרין משוס דלא אפשר וז"פ.

מסכת חולין (דיס ע"ג)

תוס' דייב כנח למחוקר זמן וכר ללא ודאי דוקא כיבא דשני לאוין קמכוין קאמר דלא פקר

בין לקטנים בין לאנוקים ואיל טוד לומר טעמא דקטנים משוס חזקב ועייב לא יכול כשייב כמפי כיב לפשוט כנפטיא מכאן ודוק.

שם דכייג עיאל חוקי צריב מיט רישא וכר ואיח שגא ושגא דרישא איח לן לאוקומב כחוקב פנויב וקיסא כחוקב איאל וכר לפי מיט כחוקי דכייג עייב צריב כנא עליב וכר משס ריית זיל דחוקב דאשב דיקא ומנסבא מרעא לה לכך חוקב אייב צוב חחורין קושיחס פכ דשפיר מקשב כשייב מיט רישא ומייט קיסא כיון דבקיפא לית לן חוקב דאיאל למכ אס נשאת חלא ודוק.

שם דכייח עיאל ולריכא וכר לכאורב קשב דליחני אחיו דלית ליב לא כא ולא כא ואייל לשנות לא חניו ולא רבו, ואפשר לתרן לפניד דאי כוב חני אחיו דוקא כויאל מיט רב כונא צריב דריי וכויל שיש גדול עמו דוקא נאחיו חבל חניו ורבו שיש צכס עדיפות משוס דשכיח גביב ומשוס אימכ תיעיל עדותו אפי שאלן גדול עמו לכך אינטידין למיחני כולכו וצוב אייב מיט שכשייב לא אמר כלריכותא חלא אחר מימרת רב כונא צריב דריי ודוק.

שם דכייח עייב גמרא ודילמא עבד ככן הוא כחצ מכרשיל זיל וזיל תימא אמאי לא חוקי כנון דמוחזק לן נאצוב דככן הוא ונעק עליב קלא דכן גרושב וכר כדלעיל דכיי וליע טכ"ל, ואפשר לתרן לפניד לפי דקחני כחחילת כצנבא ושכיב איש פי יולא מניכייס לטבול לאכול כחרומכ ואוקימנא אומרו מניכייס ריל שאינו עבד שאקור ללמדו חורב ואי איירי כמוחזק לן נאצוב שהוא ככן ליל למיחני יולא מניכייס איי דלא איירי צככייג ודוחק לומר דחלוקת ושכיב חולק עמנו טל כגורן איירי צככייג ויולא מניכייס איירי צגונא אחריונא דמשמע ליב לחלמודא דככל מוירי צענין אחר ועייב לא אוקומב כמוחזק לן נאצוב דכוא ככן ודוק.

שם דליג עייב, מי שכיב נשוי די נשים וכר עיין כחוקי שנחמו טעם למכ נקט כחנא די ולא כי או גי עייש, ולפניד אפסיל כטעם דכחנא חנב אורחויב קמיל ענה טובכ שאמרו צפי כחולין דמייד שלא ישא כאדס יוחר מר נשים כדי דלימטייב לכל חדא עונה אחת כחודש ופקרו רבינו הטור ומרן ציי באהייע קי אי ועייב נקט (יג)

פקר לבו חד עשב וברו יכתב בגליון כשיש חיל
 וכיא חמוכ דכח לא תעשוק ולא תגזול קמוכיס
 כס וכן בקשה בקפר לויית חן על כחורב פי
 קדישים ובשטר כמלך כלכות חמץ ומלכ ע"כ.
 ולכחורב היא קישיא אלימחא על רביותו בעלי
 החוקי זיל ייש שרזו לתרץ דכונחם שהשני לאוין
 קמוכיס לעשה חבל בעיקר חקר מן הספר, ולעניד
 אפשר ליבצ דשאני לאוי דלא תעשוק ולא תגזול
 אפי"פ שהם קמייכיס בעשה דוחה אחס יפן שלכל
 אחד יש עשב צפייע כמיש וכשיב את הגזילה
 אשר גזל או את בעושק אשר עשק וכיון דאמר
 רבא כיינו עושק כיינו גזל למכ כפליכ קרא אלא
 ודאי ליתן עשב על כל לאו ולאוי וע"כ נדחו
 כתרי לאוי בתרי עשה חבל בעלמא כיכא דאיכא
 תרי לאוי קמייכיס ועשה אחת אינכ דוחה אחס
 ודוק כי נכון הוא.

(דקליט ע"ב) תוס' ד"ה שכ"י הדב וכ"י תימא
 אמאי לא קתני שכ"י הדב
 נוכג צו"י: ובלוח הקן אינו נוכג אלא צנקבות
 ע"ל, ואפשר לתרץ לעניד משים דאשכחן לר"א
 דמחייב צקורא אפי' בזכרים אי"כ לא פסיקא ליה
 לחנא למימר שאינו נוכג אלא צנקבות דנטי למימר
 מילתא דאחיה ככ"ע ודוק.

(דק"מ ע"ב) תוס' ד"ה מה ציניכין, תימא בא
 דמחייב לעיל צרובדי אילן
 וברו ולעניד שאדונינו רש"י ז"ל נרגש מחאח כתימא
 וישב אחת צמתק לשונו שכתב ח"ל מה ציניכין
 דלא נגיב עלייכו אף על גביכין דלא נגעכ עלייכו
 מלעיל ושוב אין כאן נגיב דאי"נ נגעכ מן הדרין
 אינכ נגיבכ דעל צעינן ואפי"כ קתני חייב כואיל
 ועליכין רובלח עכ"ל, כרי מצואר כונחו דנגיעכ
 מן כלד לא חייבינן לה כלל וכאילו אינכ נוגעת
 וכפי"ז רובדי אילן שאינכ נוגעת כלל אפי' מן
 כלד דומכ ממנש לעל גביכין אפי' שנוגעת מן
 כלד ובזכ נתישבכ חמיבכ בחוקי ומ"ש צגמרא
 מטופסת אינטריכא ליה דאפי' כנטיב נוגעות צקן
 פטור ר"ל דכח אחא לאשמועינן דנגיעכ מן כלד
 לא שמה נגיבכ ולא חיישינן לה כלל ודוק.

מסכת ברייתוח (ד"ו):

תניא ר' נתן אומר כשהוא שומק אומר הדק
 היטב היטב הדק מפני שהקול יפכ לבשמים

לכחורב דברים חלו שאומר הכהן בשעת שחיקת
 הקטורת חפלים מצלי מלח ואין צרכ טעם ואם
 בעצור שהקול יפכ לבשמים כ"ל לומר איזה שיר
 או שבת לכשי"ח, וידוע מ"ש צו"כ"ק דרצנן קדו
 תלמודא דילהון על רזין דאירייתא ולכן אש"ל
 בק"ד כהק' מ"ש רבינו מהר"ח ז"ל בשער הגלגלים
 פי' ל"כ וז"ל בודאי כל מה שמי"ח האדם מפיו
 א"ח שיכיר לבטלה אפי' בקולות שולאים מהמטה
 וכיוצא בו אינו לבטלה וקול שיוציא האדם מפיו
 מכריזין עליו כמלאכים וכנשמות וכשכינה כי בכל
 דבור ודבור נצרא חד מלאך ומלא צביות האדם
 לדיק וחסיד ועוסק בתורה ומתפלל ככונכ מאוחס
 בדבורים וצראים מלאכים ורוחין קדישין קיימים
 ועומדים כפי ערך שלימות וקדושה ואמיחה דבורים
 כהמכ וכנכ סוד הגבוהה בודאי שהוא קול שלוח
 מלמעלה לדבר עם כנציה הכוא רק שכיון שאוחו
 הקול הוא עליון ורוחני א"ח לו לבדו שיחגשם
 ויכנס באוזן כנציה אס לא שיתלבש תחילה באוחו
 קול כגשמי שיוצא מפיו בעוסקו בתורה או בהפלה
 ומתחבר עמו ובה לאוזן כנציה ושומע ובלתי קול
 האדם א"ח לביות, ואמנם יש מדריגות רבות
 בגבוהה מחמת כמה שיויים שיש צרכ באי כי
 לפעמים יתלבש בקול עליון בקול האדם עלמו
 כ"ל ולפעמים יתלבש אוחו קול העליון בקול
 לדיקים אחרים שקדמו אליו כרבה או באוחס
 שבזמנו ושניכס יבואו וידברו עמו, עוד יש בחינה
 ומדריגות בגבוהה כי נודע שכל דבור היוצא מפיו
 האדם יש בו קול ודבור וככל קול חשוב מדבור
 ודבור חשוב מכלל וא"כ ילוויר שהקול העליון
 יתלבש בקול האדם או בדבורו או כהכלו וכו'
 ולכן מכ"ז נמשך מדריגות רבות בגבוהה, ודע
 שמה שאמרנו קול עליון הכונכ כי הקול או הדבור
 או כהכל של האדם שכבר נתעלו למעלה ונטשו
 מכס מלאכין קדישין זכו בקול העליון והוא כהא
 טחב ומתערב עם הקול של עכשיו של האדם
 כיוצא ממנו צעת ששורה עליו הגבוהה כמי"ש רוח
 כי דבר צי ומלחו על לשוני כי כרוח ומלכ כראשונה
 שורה טחב על לשונו ויוצא ממנו צמינת קול או
 דבור מחוך גרונו ומדבר ואז האדם שומע אוחס
 נמלא יש כמה צמינות או בקול שערב כיינו קול
 כראשון שלו מתלבש בקולו או בדבורו או כהכל
 של טחב או דבור כראשון בקול או דבור או כהכל

זל חיל וקאמר דיאושט נמו כיל לבקש רחמים
 על כך בזכות איי ולא עשה כן ולכך נפתח לו
 ביריד שבוסקיף לו משה בנקשתו רחמים עליו יב
 יושיעך מעלת מרגלים ובזכותה דאיי טכיל, וראיתו
 לבגאון חידיא זל צפי פני דוד סוף פי באזינו
 שביק למכרשיא חיל וכדברים ככהנן אינם מובנים
 דבא מנואר דמכ שפוחת לו הוא אוח ביא דכתיב
 ישוע פכיל בחידיא זל, ולעמיד כונת מוכרשיא
 זל צמיש נפתח לו ביריד ולא כחז נחקר לו
 ביריד ריל שנפתח מככונכ שכיוון צב מרשיב
 שיכיב דמח צמנו ייב פיליכו מפלח מרגלים
 ופחה פנכחז ישוע בלא ביא נפתח ככונכ כביא
 ולא נרמח צמנו שם ייב זכו כונת מוכרשיא זל
 ואיש דברים ככהנן ודוק.

שׁוֹרֵעַ אוֹיֵחַ

ס״י ס״ן סטוף ר אס פסק מפני ביראה או
 בכבוד אחר שאמר אמת וכי ראיתי
 לכרז לבזוי שרד זיל שבקשכ שפני מכ שמנואר
 בסטוף בקידם שאמר אמת הוא כאמלע הפרק
 ובחמלע הפרק אין מפסיקין מפני בכבוד ואין
 אומר אס פסק וכי מפני בכבוד ונדחק כרנב
 ליפז דברי כשריש עיש, ולא זכיתי לבבין דביק
 שברי מנואר נסיא שנחמלע הפרק משיבין מפני
 בכבוד ואיש מיש פכ אס פסק מפני בכבוד כיינו
 להשיב וכוא צרור לעמיד ואייל לכל כדוחקים
 שכחז כויל ודוק.

ס״י רצ״ט נסיף כסימן כתב כנאכיש זיל
 חיל כתב כרשניא זיל כחשובכ
 מכ ראו חזיל שקבעו לברך על כאור צמויש
 מטעם שכיב תחילת צרייתו יותר משאר צריית
 זכ ציום פלוני חב ציום פלוני, חשובכ לפי שנאסר
 בשבת ומויש חחר לכיחרו כאילו נחחדש ומשום
 כך מצרכין עליו ציוכיב מפני שציום נאסר ופחה
 נעשה ביחר פכיל, ולגאורכ קשכ מאי שגא כדלקח
 כר יותר מכל כטיל מלאכות שכולם נאסרו ציום
 וכותרו בלילכ ונפרט צמולאי יוכיב שציווד חקנו
 צרכי על כר לכורות שציום כיב אסור, ואפשיל
 לעמיד לסי שכדלקח כר הוא מלאככ גרועכ
 צעינו כעולם כמיש כחוקי על ענין ככולאכ מרשות
 לרשות ואולי יחשבו שכחורכ לא אסרה כיא
 כצערת

של ענה וכי חכו כהפרש בין נבואה לרוכיק
 כי נבואה הוא מן קול או דבור שעבר שהוא מחלגש
 בקול או דבור או כגל של ענה ורוכיק הוא
 מן כגל שעבר שמחלגש כגל של ענה שלו טכיל
 בלריך לענינו, וידוע שעבודת הקטורה היא
 כמעולכ מכל עבודות שהיו במקדש כמיש רשיי
 זיל צפי קרה, גם נודע שכנבואה ורוכיק היו
 נמשכים מקדושת ציהמיק וקוכיק ועייב כשככהן
 כיב שוחק סממני הקטורה היה אומר הדק היטב
 כריק ריח כיכל דבור קיול והיטב גימטי פס
 כוייב ציב לכמשיך על הקטורה קדושה עליונה
 שביא כגל וקול ודבור כדי שמכס חפרה על
 כנביאים וצעלי רוכיק וכיפל לומר עוד היטב
 כדק צקוד אור ישר ואור חוזר ויש שכקול יפכ
 לצממים לכמשיך על ידו קדושה עליונה ודוק,
 ואיש אחימ וככייב.

יועפייה יונן צסיד כונת כפי צפי ככעלותך
 צענין כמחאויס לבשר כחיב וירד כי
 צענין וידבר אליו ויאלל מן כרוח אשר עליו ויחן
 על שבעים איש כזקניב וגר ויחנבאו ולא יקסו,
 וככיק אוביח זיל דקדק שלא נודע מכ דבר כי
 אליו והוכרה לכיליא כחיבה מפשטכ ופירש וידבר
 לשון שררכ ומעלכ כדרך אומר ידבר עמים תחמנו
 זלפי כאמר יעין כששטכ לשון דבור ממש וכוא
 לפי שרלכ כקניב שחכא נבואחם משחלסלת מנבואח
 משה עלמו שהוא חבור קולו בקול של מעלכ
 דהיינו פכ אל פכ חב לא אפשר שלא קם נציא
 צישראל כמשה ועייב כשרכ עליו מדריגכ למטכ
 ממנה שהוא חבור דבורו כדבור של מעלכ חיא
 וירד כי צענין וידבר אליו ובזה ויאלל מן כרוח
 אשר עליו ויחן על שבעים איש כזקניס ויחנבאו
 כמו כל כנביאים שעמדו לישראל ולא יקסו לכחנבאות
 כנבואח משה ממש דהיינו חבור קול בקול שלא
 יש שום נציא שזכ לזכ וכאמר ודוק כי נכון
 הוא צעהיח.

מסכת ערביין (דליצ עייב)

ע״פ בנחמיה וישבו בקוביח כי לא עשו מימי
 ישוע בן נון דבעו רחמי אילרא דעייב וצטלוכו
 זכיינו דקסיד קרא עליויב דיאושט דככל דוכחא
 כתיב יאושט וככא כתיב ישוע ועייב כתב מוכרשיא

דוחק גדול שניקוף יו"ד צחיצח קדירכ, ולעני"ד דברי רבינו ז"ל פשוטים דכיוני אלדים דוודין בגימט' ש' ושמונה אותיות המולוי לצד חוץ מכשורש ועם ככולל הכי ב"ט גימט' קורכ חכ מדוקדק בדבריו ז"ל באומרו אשר הכס הזה במילואו ומילוי הכס ר"ל איתיות המילוי דיקא שסם שמונה וז"ש לעני"ד ודוק.

כתב

רבינו מהר"ו ז"ל צ"ה"ב דמ"ח ע"ד בטעם היתר מלאכה חיבנו נפש צו"ט והיקור שאר מלאכות וז"ל וכענין הוא כי במלאכות כולם כס בקלי' כנידע בסוד ט"ל מלאכות כשנה וט"ל מלקיות וט"ל קללות אשר נתקללו אדם וחוכ וכוונש ובחדמה, וכהה כילירכ נקרא אוכל נפש לפי שכלירכ נקרא אל כי כנודע וכו' בגימט' אוכל וכעשיב נקרא נפש כנודע ונמלא כי בכיות אוכל נפש בלבד מה שהוא מוכרח לכחיות הנפש יש בו אחיזה אל החילונים ולכן כיתרה צו"ט מלאכה אוכל נפש וכל מלאכה אחרת שאינה לנורך אוכל נפש שהוא חיות בלבד לא כותרה כי אין אחיזה אל החילונים זולתי בחיות אוכל נפש בלבד אבל מליאות שורש במלאכה שהוא בעשיה כי מלאכה בגימט' אל אדני שהוא עולם העשיה אין בזה כח אל החילונים לפי שראש עולם כילירכ שהם די ראשונות שבו נכסו צו"ט בעולם האלילות ואין החילונים יכולים לונק אלא בצחינה אוכל נפש החזונים דילירכ שנשאר בששה ראשונות דבריאח כי כילירכ נקרא אוכל של בעשיה הנקרא נפש כנודע עכ"ל וע"ז כתב מכ"ס ז"ל וז"ל ולי"ע שאם יונקום מילירכ כ"ש שיונקים מעשיה שכיח למטה ולא עלתה באלילות כלל ולי"ע עכ"ד ז"ל, ולעני"ד דברי רבינו ז"ל מבוארים בטעמם ונימוקם עמם ואין כאן קישיא וכוא שכל במלאכות כס בעשיה יען שחיצח מלאכה גימט' אל אדני שם בעשיה וחיותם וכשפטתם הוא מכלירכ ואולם יש חילוק בזה ששורש במלאכות חיותם מדי ראשונות דילירכ ומלאכה אוכל נפש חיותם מששה תחתונות דילירכ וכיון שצו"ט די ראשונות דילירכ נכנסו לאלילות ע"כ שורש במלאכות שניקחם משם אין בכם אחיזה לחילונים ונאקרו צו"ט אבל מלאכה אוכל נפש שניקחה מששה תחתונות דילירכ ואלו לא נכנסו לאלילות ע"כ יש בכם אחיזה לחילונים וכותרו צו"ט וז"ש ומדוקדק

בדברי רבינו ז"ל דוק והשבת.

מבוא שערים

שטר כי הלק כי פ"ח, כחב רבינו ז"ל וז"ל ואמנש ע"ד נבאר י"ג בחינות אחרות שיש בגולגלחה ע"מיה אשר אלו קיד י"ג אותיות שיש בגי' הי"ח שיש בגי' בחינות דכחי גולגלחה הג"ל צפ"א וכן י"ג תקיני מוחא שיש בזימחא ע"מיה זילת י"ג תקיני דיקנא כונשכיס ג"כ ממני וכי יהכ יה פדמן כי מגולגלחה ילחי י"ג הקיני חירין וכי ימאירא ילאו י"ג תקונין שסם י"ג נימין אחרנין דשערי וממוחא ילאו י"ג תקונין אחרנין וכי יאחיכ נבאר ענין י"ג תקיני דיקנא כונשכיס ממוחא כהימאה עכ"ל, ועפידיק אפשר לרמוז בחינה חז"ן שכיח נוטריקון חוורין ז'קן נימין שטיי תפלתו בכיכ ממשיך כל התקונין כנז' ומיחד כל בעולמיה ולכן כש"ן נקרא חזן לרמוז לכנז'.

עוד

כתב שם פ"ד ח"ל ועיין יראח איך כהי"ח בין בפנים בין באחוריים הוא שוכ ואין בו שינוי כלל ה"ו כי די אותיות שהם הפנים עולים כ"ו וכן באחוריים יש כ"ו אותיות עכ"ל. ועפידיק אפשר לרמוז צפי אנו ראשין ילחי אחרין ומבלטדי אין אלדים, שכפנים יקראו ראשין ובאחוריים יקראו אחרין וז"ל אנו ראשין ואלו אחרין שכל אחד במספר כ"ו ומוח תדעו שמבלטדי אין אלדים.

בברכת

אשר ילך וכי' באימרים נקבים נקבים חלולים חלולים, אפשר' הכפל בכל אחת צ"פ גם שינוי לשון מנקבים לחלונים, עפ"י מ"ש רבינו מברח"ו ז"ל צ"ה"ב ד"צ פ"א וז"ל וכנכ נקבים אלו הכ ז' נקבים שבראש האדם שהוא אצא כנז' צ"מ פ' משפטים יאמנש הם קוד כי עיינין ובי' אודנין יבי' נקבי דחוטמא יפימח וכס קוד ז' דגולגלחא עכ"ל, ובזה יבא הלשון כמין חומד נקבים חרין עיינין נקבים חרין אודנין חלולים חרין נוקבי דחוטמא שהוא חלול ובזיכ"ק מכנכו שסם נוקבא דפרדשקא ר"ל חליל, חלולים צהראח רומז על הפכ שהוא חלול ג"כ ויש בו כי מולאות וע"כ כינכ אוחו בלשון רבים באומרו חלולים.

תפלין

אפשר לרמוז בצרכה ליבניתי תפלין ר"ח ח"ל וק"ח ח"ן וכוא בזה שנודע שהתפלין רומזים למוחין של זר"ן ועל ידס מהמתקין חמשה גבורות

גבורות כרמוזות נחמשה שמות אלדים שמקפרם תיל ועייב קיח חן שנחמחקו ונכסכה מזה כדון למזה כרמחיס.

בתפלה מלך אלי חי הפולמוסי קיח כלים וכן למלך אלי חי וקייב קיח כלים והוא ספיד המקו זיל צטנין שצורת הכלים של מלכי אדום שמתו ונפלו לקלי ואנחנו לריכיס עיי תפליחנו ומליחנו להחיות אוחס ולכעלוחס למעלה לאזילות וזכ מדוקדק באומרנו מלך אל חי.

בתפלת י"ח מיי ונאמן איה ליכחיות מיהיס ריח אלס והוא צמה שוודע מרצינו באריו זיל צפי נאלמחי דומיכ שעיי טינות כתחחונים גורמים חיז להקחלק שס ייב מאלדים וישאר כציכול אלס חכו נאלמחי דוס יכ ועיי כחשוכה ותפלה שמחפללין ישראל מצריון ייביק שכיו חחה יד בקלי דרגא דמוחא וחחר שס יכ לאלס ונגמר שס אלדים צשלימות חכ שרמז צריח ונאמן איה ליכחיות מיהיס אלס שבקציה מחיכ אוחס עיי שס יכ ונעשה אלדים, ונחתימח כצרכה שאומרים מחיכי כעמחיס ריח מיי כקדרו וקיח מיי למפרע אפשר שרמז לשס מיי כחדש שילא מכמלח ועיי נחקנו כצורוים כוודע והוא צקוד אור ישר ואריח ועיי נרמז ישר ובפוך, ואייח אחימ וכו"ב.

עוד צנרכה שיס שלום כחב רצינו זיל צשער ככוונת דליו עיי שיכוין צחתימח כצרכה להוייב צניקוד שורק כי אוחיות שורק הוא קשר כי כיקוד מחבר ומקשר כל הפולמות וכי עיי ועפייז אפשר לרמז צריח כמנרך איה עימו ישראל צ'שלוס אוחיות אצייט שחס די עולמות ככוללים ונתיחדו עיי כיקוד צצרכה זו כנוי ודוק.

בתפלה נלי גיבורי דורשי יחודך, קיח אריך וריח גימטי צינכ וריח כיצנה שימרס ש"ך שחס הי"פ דין וחס דיניס קשים ולריך למתקס צשורשס שכיח כגינכ דמינכ דינין מחערין ייי שנמשך להס בארוב מגבורה דעתיק כגינכ חוך חכמכ דאריך כמיש כרצ זיל צעץ חיוס ועתיק הוא רחמים גמורים אפיי כגינכ שלו כמיש צוכייק דלית ציכ דינא כלל חייש נח גבור כיינו גבורה דעתיק כגינכ צחכמכ דאריך כרמח צקייח דורשי יחודך כיצנה שימרס ריח ש"ך שיתמתקו

כש"ך דיניס צשורשס שכיח כגינכ כרמוזכ צריח כנויל, ואיי ככו"ב.

בתפלות שנת, כרנכ שואליס למכ נחפלת שחריח אין אומרים זכר למעשה צראשיח ובמוסף אומרים ולא רחיתי צקפרים טעס לזכ עפיי כעפט, ואפסיל לעריד לפי שמלינו צעשרת דצרות ראשונות חלכ שמירח שנת צמעשכ צראשיח וצצרות שניות חלכ אוחכ ציליימ ונחפלת שחריח אגחנו אומרים ישמח משכ צמחנת חלקו ופיי כמפי זיל לפי צצכיותס צמלרים קודס שגטוו על כשנת מרטי"כ שאל מפרטכ שינוחו יוס אי צצצוע וצירר לכס אח יוס כשנת וכשגלטוו אחיי על כשנת אזי ישמח משכ צמחנת חלקו עיי אין אומרים זכר למעייב כיון שרמזנו ענין וליימ הנזכר צצצרות שניות ובמוסף אומרים אוחו כמו שנזכר צצצרות ראשונות ואיי ודוק.

בתפלת י"ח, כשיצנו איצינו ליחורתך ריח לאכ וימתק כרמז כזכ עפיי רצינו באריו זיל צטנין לימוד בחורה לשמכ דכוינו לשס כי שכיח לאכ ויכוין להמשיך לה מיקוד אצח תמיד אורות שחס ארבע אלפיין דאחיכ צטי קסירותיכ למחך דיניכ כוודע חייש כשיצנו אצינו לתורתך חורכ לשמכ כממתקת דיני לאכ כרמוזכ צריח, וצזכ אפשר לרמז צפי וביכ עקב תשמטון וכי ושמר הי אלדיך לך איה כיצריח ריח לאכ והוא דרזיל פי עקב תשמטון על עסק בחורה כחלוי צשמיטה ווודע מדצרי באריו זיל צדרושי פקח צענין מלכ שמורכ שכיח כחי לאכ שצריכ שימור שלא יחאחו צכ בקלי חיי חייש וביכ עקב תשמטון אח כמשפטיס כאלה שחטקקו צחורה אזי ושמר הייח כס אחיח לך איה כיצריח ריח לאכ ושמר דיקח שיתמתקו דיניכ עיי עסק בחורה וחיכ שמורכ מן כחילוניס.

השמטה

בראשיח

ריעש אלדים אח כרקיע, איהח צציר חיל זכ אחד מן כמקראות שכרטיש בן זומא אח כעולם ויעש אחמככ וכלא צמאמר בן כוי צצבר כי שמיס נעשו וצרוח פיו כל נכאס עכיל והוא חמוכ

באחדות וכחשוכה ויאמר כי עמך כרחיב כי לנו הוא עלמו כניכול ומיחק כדן כרמח כחיבה לנו גימטי אלדיים ופרינו בלרץ וכו' עכתיב, יעפיד דרכיק אפשר לרמח בלומנו כרחיב כי לנו דכינו שנחרחז שם אלדיים ונעשה במיליאי ציודיין שהיא גימטי צרחמים כנדע ונכפכה מדכיד למדכיד עיי אחדות ישראל וכחשוכה כד' הזיל ודוק.

פרשת תבא

ושמחת בכל כטוב, איחא בילקוט חיל אין טוב אלא תורה כדכתיב כי לקח טוב לפיכך משכ מזכיר את ישראל עשר הפעם עכ"ל וכוא חמוכ דמכ תלוי זכ"ל, ואפשר צקיד עפיי מ"ש חיל עשר צשניל שהחטער שקנילת כמעשר לכעשיר כאדם, וכנה אס כתי"ח אינו עשיר מוכרח ליתן חלק מחירתו שלומד לכעשיר כדי להחפרנק ממנו אבל אס הוא עשיר לא ילטרך לזה ותשאר חורתו כולל לעלמו וישמח ככ ח"ש בילקוט אין טוב אלא תורה וככחוב חומר שיבטח בכל כטוב וכילד יכיה זכ כרי לרין להחפרנק ועיי כשיב לפיכך משכ מזכיר את ישראל עשר הפעם ועיי ותעשר וישמח בכל כטוב דיקא כיינו כחורה שלומד ולא ילטרך ליתן חלק ממנה לטעיה.

מסכת סוכה (ד"ד ע"ג)

היתה גנוכה מכי אמר וננה ככ עמוד וכי, כי רש"י ז"ל וכו' ככשר סיכה שיש צראשו ז' ומשכו על ז' ומשכו ע"כ, ורליתו למכרש"א ז"ל על דיבור דלעיל ע"א אס יש ככ ז' טפחים ומשכו שהקשכ חיל ל"ע דכוסיקף כאן ולקמן גבי עמוד כשיעור קוכה משכו על ז"ט ובכמכ דוכתינ במכלתינ נראה דלא כוי שיעור כקוכה אלא ז"ט מלומלמים וכטעם דגברא בלמחא יתיב יבולחנו טפח כדליתא ציעושלמו וכמ"ש הראש"ש ז"ל ע"ש עכ"ל, ולעני"ד אפשר לתרן דברי רש"י ז"ל גבי עמוד שהולרך למשכו צעבור כמחילות של גוד חסיק שהס מכעמוד עלמו ואס היכ כמשכו ז"ט מלומלמים כשנאמר גוד חסיק ויעלו כמחילות יחמעט כחלל מז"ט וע"כ כולרך רש"י ז"ל לפרש שלריך שוכיה צו ז"ט ומשכו וז"צ לעני"ד, אבל גבי

חמוכ דאס כפקוק קשה לו למכ ירעיש את בעולם ואיך אפשר להרעיש בעולם, ואפשר צקיד דכנה חנפי בעולם חושבים שהדבור אין צו ממש כיון שאין צו שום מעשה אלא דברים בעלמא וע"כ אין מזכרים מלדבר דברים בטלים ולכ"י ושקר ומנופה וכיוולא מדברים האקורים אבל ממה שמלנו צמעשה צראשית שנצראו צדבור ואמריה ועכ"ל ראינו צרקיע שכחוב צו ויעם אלדיים את כרקיע צלשון עשיה מזה נראה שהדיבור נחשב לפעולה גדולה כמו כמעשה ממש חכו פרמז בן זומא צמכ שהקשה קראי אכדודי דכתיב ויעם אלדיים את כרקיע וכתיב צדבר כי שמים נעשו אהמכך ? איך מעום שהדבור הוא מעשה ממש וצוה לומדנו מוסר גדול וכרעיש את בעולם שאינם מזכרים צדבור, וע"י להרצ ערבי נחל ז"ל שפ"י קרוב לזכ צא"א.

פרשת וירא

וה' כמטיח על קדום וכו' כתב רש"י ז"ל כ"מ שנאמר וכי הוא וצ"ד וכקשה כשי"ח ז"ל ח"ל וא"ח למכ הקדום הצ"ד קודם כי ולק"מ דכצ"ד לא נכתב ככדיא צקרא רק פרמז צלות וי"ו דוכי וא"כ איך אפשר להקדים כי קודם כצ"ד צמלכ אחת עכ"ל, ולעני"ד כטעם עפ"י מה דק"ל שבדינו נפשות מחחילין מן כלד דכיינו מן כקטנים וע"כ כקדים הצ"ד שפקקי כדון וכקצ"ה ככאים על ידס וכיינו וכי הוא וצ"ד ודוק.

פרשת תולדות

ויריבן רועי גרר וגו' לאמר לנו כמים וגו' ככ"ג חיד"א ז"ל צק' פרי"ד כביא דברי כרמב"ן ז"ל שפ"י דאלו כנצרות רמז לבי צתי מקדשות וחורבנן וצית שלישי שיצנה כצ"א וכוא ז"ל פ"י רועה גרר כס קיעה כקט"א שגוררים את כאדם לעצירה עם רועי יחק כס מליני יושר על ישראל וכי ואמנם צעונות ישראל גבר אויב וגדלכ קטיגוריא ויאמרו רועי גרר קיעה כקט"א לנו כמים כלומר כל כחקד וכסף לדון צעונות ישראל וחכו לנו גימטי אלדיים כמים רומז לחקד שהחקדים וכפכו לדון וכי וכשיצח כגואל כצ"א יקחלק כשטן עיי

אהל

דקוטים

יצחק

בני אנטוב לעיל לא שיק כפי כזב ולולא
דמקספינא חמינא זחיבת משכו דלטייל טימ ואיז
תלמיד כתבו יטן שמלא שכחז רשיי זיל גבי עמוד
משכו ודוק.

אמרן רזיל במקי סנהדרין דליז עיז אין בן
דוד בא עד שחכלב פרוטה מן ככיס,
אפסיל דרך כללי פפיו מיש שם דליח עיז אמר
טולא אין ירושלם נפדת אלא בנדקב שנאמר ליון
במשפט הפדה ושציה בנדקב, וכוכ כ"ז שיש
פרוכות קטנות יתנו לפניים מכס זכ יקרא לנדקב

פחותה ואינה כדאי לפדות צב ירושלים אבל
כשתכלב זאת הפרוטה ויעשו במקומה מטבע גדול
כמו גרוש או חלי גרוש ויתנו מכס לפניים אז
חביב לנדקב מטובל ובזכותה יבא בן דוד ותפדכ
ירושלם וזי"א עד שחכלב פרוטה מן ככיס. וכגס
שאמרו רזיל ע"פ וילצם לנדקב כשריין שכל פרוטה
ופרוטה מנטרפת לחשבון גדול היינו שיש לו שכר
גדול אזל אין צב כדאי לפדות את ירושלם ולמכר
כגאלה וז"פ. כי יחיש לגאלנו וישלח לנו משיח
לדקנו כז"א.

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם